

75 jaar Volkstuinders Vereniging Blijdorp | 1934 - 2009

Op de tuin

Inhoudsopgave

3	Toen, nu en straks, inleiding
4	Wat een lapje grond voor een werkloze kan betekenen
6	Pioniers aan de Abraham van Stolkweg
8	Van chaos naar ordening
10	Blijdorp in de oorlogsjaren
12	Verhuizen in de oorlog
16	"Een leven lang op de tuin" gesprek met Riet Hoogenes en Leen Luyten
18	Over wisselbekers en berispingen
20	Winter in de polder
22	Door de jaren heen: Verhouding tussen bestuur en leden
24	"Wat een rijkdom hè?" gesprek met Hanna Zwaan-Houwer
28	Voor ieders hobby een club, voor elke taak een commissie
33	Werken en bouwen door de jaren heen
36	"Leven en laten leven" gesprek met Jans Lievenoogen
38	Andere buitentjes en lustoorden
40	"Je komt de hol af en je bent je sores kwijt!" gesprek met Aad Neven
43	Vermaak en vertier
49	Een rooskleurige toekomst. Gesprek met Gerard Peters
51	Tentoonstellingen in beeld
54	"Ik doe liever mijn huis weg dan mijn volkstuin!" gesprek met Maya Clarijs
56	Geluk op de tuin
58	"Eerst komt er komt er zo'n krom koppie en dan...." gesprek met Bram Peitsman
62	Door de jaren heen:technische vooruitgang op de tuin
64	Van Gazania's, Ijsheiligen en grondmonsters, tuinieren op 'Blijdorp'
66	"Van thuiswerker naar tuinwerker" gesprek met Rob Dahlhaus
70	Tuinder is boven de veertig en steeds vaker vrouw
72	Vrouwen op de tuin
74	"Ecologisch, ja natuurlijk" gesprek met Katrien de Zeeuw en Lenie Lohstroh
75	Blijdorper rap
76	"Lekker buitenspelen" gesprek met Ria Lenferink
79	Herinrichtingsplan Park Zestienhoven
81	Treurlied over een verdwenen tuin
84	De groene stad van de toekomst
86	"26 verschillende bloemen in één boeket" gesprek met Arja Hoogstad
88	Colofon

Toen, nu en straks.

Een wandeling door de 75-jarige geschiedenis van VTV Blijdorp

Het is winter 2008, de zon schittert door de berijpte wilgentakken in de polder, de tuin is in winterslaap, maar de redactie van de Groene Blijdorper is actiever dan ooit. Op tafel liggen de archieven van Volkstuindersvereniging Blijdorp, zojuist opgehaald bij Janny Bindenga-de Grauw. De familie de Grauw verblijft al een leven lang op de tuin en heeft zorgvuldig alle herinneringen van de afgelopen 75 jaar bewaard.

Stapels jaarverslagen, met kartelrandjes omzoomde zwartwitfoto's van zwoegende arbeiders in de polder, krantenknipsels over tentoonstellingen en protestbijeenkomsten en de grote hoeveelheid foto's uit de archiefkast van de vereniging lonken naar ons en gretig beginnen wij te lezen. Het eerste, handgeschreven jaarverslag uit 1934 doet verslag van de oprichtingsvergadering waarbij de vader van Janny, Steef de Grauw, destijds ook aanwezig was. Dit is het moment waarop voor de redactie een tocht begint door 75 jaar Volkstuindersvereniging Blijdorp.

We krijgen een goed beeld van de oprichting in 1934, het tuinieren tijdens de oorlogsjaren en de verhuizing naar de Zestienhovensekade. 'Het buitentje voor den arbeider' wordt in de jaren dertig en veertig gepromoot om arbeiders gezonde buitenlucht te geven en in de eigen voedselbehoefte te laten voorzien. De moestuinen verdwijnen in de jaren daarna naar de achtergrond en er komt meer aandacht voor de aanleg van siertuinen. Het leven op de tuin wordt voor een groot deel bepaald door sociale activiteiten die door de jaren heen vorm krijgen in diverse clubs, zoals de madolineclub, de toneelclub, de jeugdcommissie en de nog steeds actieve klaverjasclub. In de door ons afgenomen interviews komen enthousiaste verhalen naar boven die een levendig beeld geven van een actieve vereniging.

In de jaren zeventig en tachtig komen de volkstuinen steeds meer onder druk van de uitdijende stad te staan. Met protestacties met leuzen als 'Geen gehei in mijn prei' en 'Niet wonen tussen

mijn bonen' proberen de tuinders projectontwikkelaars en wethouders op andere gedachten te brengen. 'Blijdorp' blijft voorlopig gespaard.

Vanaf de jaren negentig begint de vereniging van binnenuit te veranderen. De leden zijn al lang niet meer louter arbeider, maar meer een dwarsdoorsnede uit de beroepsbevolking. Ook de manier van tuinieren verandert. Ecologische tuinen en heemtuinen zijn sterk in opkomst. Ook de moestuin staat weer in de belangstelling. Vergeten groenten worden gekweekt en gezamenlijke etentjes op de tuin georganiseerd.

Hoewel 'Blijdorp' in 2007 vierentwintig tuinen moest afstaan voor de herontwikkeling van Polder Zestienhoven, zien we de toekomst toch met vertrouwen tegemoet. Zeker nu er ook vanuit het ministerie van VROM steeds meer wordt aangedrongen op het vergroten van de biodiversiteit en er een fonds is opgericht om volkstuinen in een stedelijke omgeving te ondersteunen.

Het boekje dat voor u ligt, geeft een beeld van onze wandeling door de geschiedenis van VTV Blijdorp. We hebben het kunnen samenstellen dankzij de inzet van vele mensen die ons met hun verhalen, foto's en archiefmateriaal hebben geholpen de geschiedenis van VTV Blijdorp te doen herleven. Na het lezen van alle verslagen is wel duidelijk geworden dat wij nu kunnen genieten van onze tuin dankzij alle inspanningen die de leden en bestuursleden in de afgelopen 75 jaar hebben verricht.

Want genieten doen we. Met alle bloemen, dieren en mensen om ons heen.

Onderzoek heeft uitgewezen dat mensen die een tuin hebben gelukkig zijn. Maar het aller-gelukkigst zijn de mensen die een volkstuin bezitten.

de redactie

Wat een lapje grond voor een werkloze kan betekenen

Foto's uit de jaren 30 van de toenmalige locatie aan de Abraham van Stolkweg met rechtsonder dhr Jansen in de moestuin

“Neem me niet kwalijk dat de villa een beetje bekrompen is,” zei de volkstuinder. “Twee bij twee meter, dat is voorschrift van de gemeente.” Hij ging de kisten, gereedschappen en zakken kunstmest die in het loodsje lagen opgestapeld net zo lang verstouwen, tot er voor het vierkante raampje een plaats op het bankje vrij kwam. Door het raampje zag je een paar honderd soortgelijke hokken, in lange rijen, achter op de lappen omgespitte tuingrond. Volkstuinders op klompen of soldatenkistjes, in een oud colbertje, een ketelpak of een overall, waren er aan het graven en schoffelen, timmerden aan de hokjes, streken er een kwastje verf langs, liepen achter kruiwagens mest, plaveiden de paden met straatstenen en puin of strooiden er koolas over. 't Was kortom één en al bedrijvigheid bij al die loodsjes en op al die akkertjes, waar hier en daar spruitsels van erwten en tuinbonen boven de kluiten kwamen kijken en ligusterheggetjes hun harde groene blaadjes in de zon lieten glimmen. “Je wou dus weten waarom ik volkstuinder ben geworden,” zei onze gastheer. “Dat is gauw gezegd. Door de werkloosheid was ik zo ver naar beneden geschopt, dat ik rijp begon te worden voor Maasoord. “Jij bent hard aan arbeid toe!”, zei de dokter. Toen heb ik me aangemeld voor een volkstuintje. Als ik op mijn tuin werk, vergeet ik dat ik werkloos ben. Het heeft me bevrediging en nieuwe moed gegeven. Als ik m'n tuintje kwijt raakte, zou ik wéér de put in gaan. Vroeger was ik thuis lastig en kribbig. Tegenwoordig ben ik weer normaal en soms hoor ik m'n vrouw weer zingen.....”

Stempelen

Dit citaat is afkomstig uit een krantenartikel van voorjaar 1935, een half jaar na de oprichting van Volkstuindersvereniging Blijdorp. Begin jaren 30 heerst er in Nederland een ongekennde werkloosheid. Een heel groot deel van de bevolking heeft geen werk en men weet met dit grote aantal werklozen geen raad. De gemeentedienst van sociale zaken heeft handen vol werk om

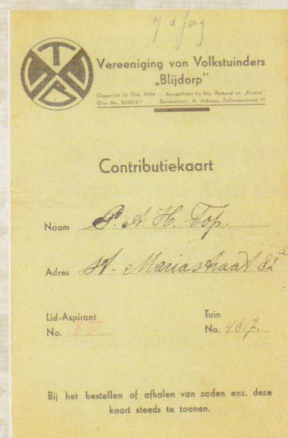
iedereen te registreren en van een uitkering te voorzien. Voor een schamel bedrag moet je je een paar keer per dag melden bij een stempelkantoor. Alleen als je alle vereiste stempels hebt, krijg je een uitkering. Het stempelen gebeurt op steeds wisselende tijdstippen, zodat je niet stiekem ergens toch kan werken. Met de gezondheid van velen is het slecht gesteld en heel wat mensen raken van ellende aan de drank.

Gratis tuintje

Dan komt er een groot stuk grond aan de Abraham van Stolkweg beschikbaar voor het aanleggen van volkstuinen. Veel werklozen vinden daar werk, als vrijwilliger. Je graaft sloten, zet tuinen uit en legt paden aan. Als beloning voor dit graafwerk mag je, als je tien dagen hebt meegewerkt, twee jaar gratis tuinieren. Stempelen kan op het terrein. De huur van een volkstuin bedraagt in die tijd twee cent voor een vierkante meter. Heel veel mannen melden zich aan. ‘Het was een lust om te zien hoe snel daar uit drassig grasland tuingrond ontstond en met hoeveel opgewektheid het zware grondwerk werd verricht.’

Keurige loodsjes

Op de Kromme Zandweg in Charlois bestaat in die tijd al een complex van particuliere volkstuintjes: ‘Niemandslân’. Daar bepalen her en der over het land verspreide, uit alle mogelijke materialen opgetrokken schuurtjes en hokken van willekeurige afmetingen het beeld. Die anarchie zie je op Blijdorp aan de Abraham van Stolkweg niet. Zodra VTV Blijdorp in 1934 een feit is, ziet het bestuur erop toe dat er overal houten loodsjes van gelijke afmetingen verschij-

nen, de meeste groen gevefd, netjes in het gelid achter in de tuintjes. Er komen duidelijke afscheidingen en tussen de tuintjes lopen rechte paden. De huurders krijgen hier niet de kans hun grond voor nevendoeleinden te gebruiken, zodat varkens- en hondenhokken, paardenstallen, kippenrennen en opslagplaatsen van oud ijzer en andere rommel ontbreken. Alles even keurig dus en dat al een paar maanden na de oprichting van de Vereniging 'Blijddorp'.

Algemeene wenken.

Betaalt uw contributie op tijd, het is uw voordeel.

Plakt steeds uw zegels in de contributiekaart.

Bouwt altijd op, breekt nimmer af.

Ieder lid moet ook propagandist zijn.

Wendt u met klachten uitsluitend tot het bestuur.

Pioniers aan de Abraham van Stolkweg

Foto gemaakt in
1939 tijdens 1e luststrum
Oprichters: A. Ooms,
J.C. Vervoort, W. vd Ree,
N.F. Roos

Het complex met volkstuinen aan de Abraham van Stolkweg telt in de jaren 30 900 tuinen. Geld om materiaal voor het bouwen van een huisje is er uiteraard niet. Alles wat ook maar enigszins voor dat doel kan worden gebruikt, wordt benut. Na een jaar of twee 'modderen' gaan er stemmen op die pleiten voor de oprichting van een organisatie die alle activiteiten kan bundelen. Tijdens een contactavond op 15 oktober 1934 in een zaaltje aan de Nanningastraat wordt de oprichting van een volkstuinorganisatie als noodzaak naar voren gebracht. De aanwezige 75 volkstuinders zijn het hiermee van harte eens en zo wordt besloten de Vereniging van

Volkstuinders Blijddorp op te richten, een van de eerste georganiseerde verenigingen van Volkstuinders in Rotterdam. De vereniging telt na oprichting 54 leden en het gekozen bestuur bestaat uit de heren W. van de Ree (voorzitter), J.C. Vervoort (secretaris), A. Ooms jr. (penningmeester), H. Schortemeyer, A. Ooms sr., J. Jochems, en A. Roos. De vergadering wordt besloten met een collecte om de kosten van de zaal te kunnen voldoen. Deze brengt het bedrag op van f. 3,48. Dat Blijddorp levensvatbaarheid bezit, bewijst het feit dat op 31 december 1934 haar ledental al is gestegen tot 171.

De vereniging stelt zich ten doel "de belangen van de leden in de ruimste zin te bevorderen en wel door het gezamenlijk inkopen van zaden, meststoffen en tuinbenodigdheden; door gezamenlijk optreden de cultuur te verbeteren en daardoor van de tuinen een nuttige en aangename plaats van ontspanning te maken; het bevorderen van verfraaiing van de tuinen door bloembepanting; het bijbrengen van kennis op tuinbouwgebied door het houden van lezingen door deskundigen en alles wat voor dit doel bevorderlijk is".

Huisje aan de
Abraham van Stolkweg
1939

Het grote complex aan de Abraham van Stolkweg is aanvankelijk een wat rommelig geheel waar leden van 'Blijdorp' en niet-leden naast elkaar tuinieren. Maar er wordt veel zwaar werk verzet. Als tegenprestatie vragen de leden financiële steun bij de gemeente voor de aanleg van een waterleiding met een pomp voor gezamenlijk gebruik. Na veel heen en weer gepraat wordt dat toegestaan. Wekenlang zijn de leden van 's morgens vroeg tot 's avonds laat in de weer met het graven van sloten, greppels en het leggen van doorlaatkokers. En als het bestuur aan deze werkers vraagt of het nu geen tijd wordt voor hun eigen tuin, krijgen zij als antwoord: "Eerst moet dit werk, dit is in het belang van ons allen, en dan ons eigen boeltje".

Gedwongen verhuizing

Na al deze werkzaamheden is de teleurstelling groot, als het bestuur in het najaar van 1939 te horen krijgt dat het complex wordt opgeheven, omdat de gemeente de grond zelf nodig heeft. Er zijn plannen voor een nieuw ziekenhuis. Dat ziekenhuis zal er nooit komen, maar 'Blijdorp' krijgt nu wel de kans om een eigen stuk grond voor de vereniging te bemachtigen. Die wens bestaat al een tijdje, want het complex is erg groot en lang niet iedereen is lid. Bij het verlaten van de Abraham van Stolkweg splitst de vereniging zich. Een klein aantal van de 388 leden blijft achter op de oude locatie en wordt onderdeel van de (nog steeds bestaande) vereniging 'Streven naar

Huisje op de Abraham van Stolkweg 1937, eigenaar Aad Arbman. Als je op de tuin was, moest je de verenigingsvlag uithangen

Tuin van familie Kroon 1938

Verbetering'. Onder de vlag van 'Blijdorp' verhuizen 108 leden naar de Spaanse Polder (het latere 'Vreelust') en 208 leden verhuizen naar de Zestienhovensekade. Daar komt het huidige complex 'Blijdorp' tot stand.

Tuin van J. Jochems, een van de oprichters

Van chaos naar ordening

vergadering met als doel alle volkstuinders in Rotterdam te organiseren.

Lantaarnplaatjes

De voorzitter van de net opgerichte VTV Blijdorp, de heer W. van de Ree zit deze vergadering voor.

Gastspreker is de heer J. Vroegop, oprichter en voorzitter van het Algemeen Verbond van Volkstuindersverenigingen in Nederland (AVVN) waar Blijdorp zich bij heeft aangesloten.

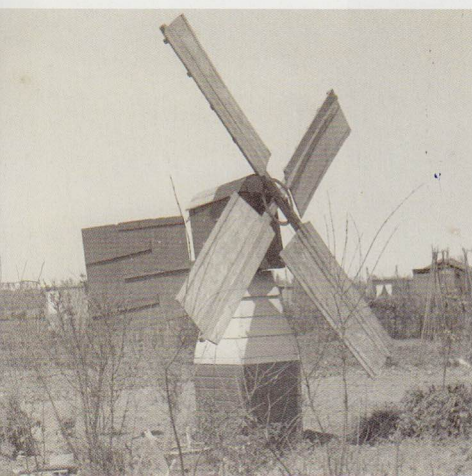
De heer Vroegop houdt een praatje met als

J. Vroegop spreekt
(voorzitter Algemeen
Verbond van Volkstuinders-
verenigingen Nederland
AVVN)

In 1935 bestaan er op verschillende locaties in de stad al verenigingen van volkstuinders, maar het grootste deel van de tuinders is nog nergens bij aangesloten. De kersverse verenigingen maken zich druk over het feit dat de een op zijn tuin een soort varkenskot heeft staan, de ander er een opslagplaats van oud roest van maakt, terwijl daartussen ook ordelijk onderhouden tuintjes liggen. In maart 1935 belegt de 'Contactcommissie', gevormd uit de volkstuinverenigingen van Charlois, Blijdorp, Schiebroek, Overschie en 'Tuinsport Het Westen' daarom een

onderwerp 'Van de chaos naar de ordening'. Met een grote serie 'lantaarnplaatjes' laat hij zien hoe in Amsterdam drieduizend tuinders verenigd zijn in elf groepen die onder andere gezamenlijk zaden en materialen inkopen, speelvelen aanleggen en clubhuizen oprichten. Dat staat in schril contrast met de chaotische toestanden op de Rotterdamse volkstuinen. "Zoo'n complex maakt menigmaal de indruk van een zigeunerkamp en het is dan ook geen wonder, dat men zoo spoedig mogelijk den grond gaat gebruiken voor zijn definitieve bestemming."

Tuinhuysjes in jaren 30

'Gemenebestje'

Volkstuinjes staan in slecht aanzien en er is een krachtige organisatie nodig om de ingewortelde vooroordelen weg te nemen. Rotterdam, een stad van werkers, moet toch in staat zijn de arbeiders onder behoorlijke en deskundige leiding in de goede richting te sturen, vindt hij. Dan kan een complex een 'gemenebestje' worden, "waar je door saamhorigheid elkaar helpt en bijdraagt tot verfraaiing van het geheel"!

Rotterdamse Bond

Die bezielende beelden en woorden nopen tot

actie. Op voorstel van VTV Blijdorp wordt er in september 1935 besloten tot de oprichting van de Federatie van Volkstuinen, de FeVaVo, voorloper van onze huidige Rotterdamse Bond van Volkstuinders (RBvV), die het licht ziet in 1942. Met drie afgevaardigden van het bestuur (de heren van de Ree, Bezouwen en Arbman) is VTV Blijdorp goed vertegenwoordigd in de FeVaVo.

Vroegoplaan 'Blijdorp'

Clublied ter gelegenheid van het vijfjarig jubileum van VTV Blijdorp in 1939

Op de wijs van het liedje 'Ik heb een huis met een tuintje gehuurd' van August de Laat.

refrein:

Ik heb een tuintje op Blijdorp gehuurd
Gelegen in een gezellige buurt,
En als ik zoo naar mijn groentetuintje kijk
Dan voel ik mij als een koning zoo rijk

Ieder mensch heeft zoo zijn verlangens
En met veel geduld
Worden vaak zijn heim'lijke wenschen
Plotseling vervuld
Zoo is (het) ook vijf jaar geleden
Eveneens gesticht
Toen werd de Volkstuinvereniging
Blijdorp opgericht

Er is in die vijf lange jaren
Veel tot stand gebracht
Breede paden zijn er aangelegd
Kranen aangebracht
En voor bloem en groentezaden moet je
Aan de inkooploods zijn
Ook de kinderen zijn niet vergeten
Zie het speelterrein

Blijdorp telt meer dan 300 leden
Dat is 'n flink getal
Maar het dubbele zou beter wezen
Vindt U dat zoo mal?
Een ding vinden wij toch zoo jammer
U staat er van perplex
Het mooiste wat men ons kan schenken
Is ons eigen complex

Het bestuur dat jaren hard werkte
Van ons veel lof en dank
Daarom leden van Volkstuinveren
Geeft elkaar de hand
Dat Blijdorp mag groeien en bloeien
Vele jaren door
En nu zingen wij met z'n allen
Het refrein in koor:

Ik heb een tuintje op Blijdorp gehuurd
Gelegen in een gezellige buurt,
En als ik zoo naar mijn groentetuintje kijk
Dan voel ik mij als een koning zoo rijk

Blijdorp in de oorlogsjaren

Foto's boven:
Aanleg volkstuinders-
complex 'Blijdorp' aan de
Zestienhovensekade

Foto beneden:
Overzicht complex
jaren 40

Ook voordat de oorlog uitbrak in Nederland was de dreiging en het geweld ervan duidelijk voelbaar, zo blijkt aangrijpend uit het jaarverslag van 1939, geschreven door de secretaris A. Arbman. "Bulderende kanonnen, ronkende motoren en barstende granaten zijn de wapenen, waarmee het moderne oorlogsmonster zijn lugubere 'Vredestocht' door het zieke en verarmde Europa is begonnen en tracht te volbrengen, zonder zich te bekommeren over het groote leed dat zij brengt aan duizende menschenkinderen wiens plicht het was zich te gordelen ter bescherming van vrouw, kinderen en have. Wederom zal onze aarde doordrenkt worden met bloed van mensen onder welke zeker ook Volkstuinders zijn wiens hobby het was op dien zelfde aarde hun liefde tot bloem en plant te kunnen botvieren. Hoewel wij Nederlanders in de zeer gelukkige omstandigheid verkeerden de directe gevolgen van een oorlog niet aan de lijve te ondervinden, ben ik er van doordrongen, dat

alle volkstuinders in Nederland met deelneming vervuld zijn met het droevige lot waaronder onze medemenschen en in 't bijzonder onze Volkstuinvrienden in de getroffen landen, gebukt gaan. Met hen hopen wij vurig dat het signaal "Staakt het vuren" spoedig gehoord mogen worden, zoodat allen naar hunne haardsteden mogen terugkeeren tot het vervullen van meer menselijke plichten."

De oorlog

Op 14 mei 1940 wordt Rotterdam gebombardeerd en vanaf dat moment is Nederland in oorlog. In het jaarverslag van 1940 herdenkt Arbman eerbiedig de slachtoffers van het uitgebarsten oorlogsgeweld. Hij vervolgt met: "Ook heeft dezen oorlog een funeste uitwerking gehad op het Volkstuinwezen in het algemeen, niet alleen wat de beperking van de benodigde grondstoffen betreft doch meer in het bijzonder het karakter van de Volkstuin. Immers vele

Volkstuinen zijn, wat de beplanting van bloemen en sierteelt betreft, gesnoeid en zijn de eigenaars overgegaan tot grotere aanplanting van directe voedingsgewassen”.

Menig volkstuinder en bestuurslid is in de jaren 40-45 onder de wapenen en de overgeblevenen moeten “ploeteren en sjouwen als nooit te voren, om te voorkomen dat iets zou wegvallen van het-geen met moeite was bijeen gebracht”.

Ondanks de moeilijke periode blijft iedereen het ideaal voor ogen houden: Rotterdam omringen met “recreatieoorden waar rust en vrede heerschen ver van alle maatschappelijke en materiele narigheden”.

Bruine bonen

In 1941 verschijnt er een gemeentelijke verordening die volkstuinders verplicht tot het telen van bewaargroenten als bruine bonen en late aardappelen. Een van de volkstuinders van VTV Blijdorp die de oorlog op de tuin heeft meegemaakt, vertelt: “Het was de bedoeling dat die groenten werden afgestaan, maar daar hielden we ons niet aan. Onze natte kleigrond is er bovendien niet geschikt voor. We verbouwden spruiten, uien en rode kool. Die kun je ook lang bewaren.”

In de hele stad worden door de gemeente braakliggende stukken grond uitgegeven voor de zogenaamde oorlogstuintjes voor bewaargroenten, om de mensen te helpen de wintermaanden door te komen. Na de oorlog worden deze stukken grond opgeëist voor bouwprojecten.

Op de volkstuinen zie je tijdens de oorlog trouwens ook veel bloemen. De mensen hebben er behoefte aan om hun bedreigde leven wat op te fleuren.

Uit Rotterdams Nieuwsblad,
6 februari 1943

TEELTPLAN VOOR VOLKSTUINEN

In de eerste plaats aardappelen

Ontelbare gezinnen in stad en land hebben op een volkstuin hun eigen aardappelen, peulvruchten en andere voedingsgewassen verbouwd. Niet alleen voor versch gebruik, doch ook als onderdeel van den wintervoorraad was de opbrengst van den volkstuin voor breede lagen der bevolking van ontschatbare waarde. Deze opbrengst is hun ten volle ten goede gekomen. In alle oorden des lands werden de volkstuinen als het ware een bron, waaruit het tekort aan eigen voedsel kon worden geput.

Dit jaar zal dit eveneens het geval zijn. Overal is men thans reeds weer bezig met het spitten van den grond.

Voor dengende, die nog geen volkstuin bezit is het thans nog tijd een volkstuin te huren. In een rondschriften aan alle gemeenten heeft de overheid er op aangedrongen nog braakliggende gronden of andere in aanmerking komende terreinen of landerijen voor dit doel beschikbaar te stellen.

— Welke voedingsgewassen moet ik verbouwen? Is de vraag van de nieuwe volkstuinders. Hiervoor komen in de eerste plaats aardappelen in aanmerking. Ten minste de helft van de oppervlakte van den tuin worde daarmee beteeld. Uit een oogpunt van voeding verdienen vervolgens ook de bruine boonen bijzondere aanbeveling. En van de aanbevelenswaardige groente noemen we tuinboonen of doperwtten, sla- en snijboonen, bieten, koolrapen, wortelen, andijvie en kool.

Er zijn er, die hun geheelen volkstuin uitsluitend met aardappelen betelen. Men kan den grond ook voor de helft voor aardappelen en de andere helft voor bruine boonen bestemmen. Tenslotte noemen we nog een derde indeeling, waarbij ook weer de helft met aardappelen wordt beteeld, doch een vierde van de oppervlakte met bruine boonen en het dan nog resterende vierde deel met diverse soorten groente.

ARBEIDSDIENST. — Blijkens een circulaire van den secretaris-generaal van Opvoeding, Wetenschap en Kultuurbescherming kunnen de in 1925 geboren mannelijke leerlingen van scholen voor voorbe-

Verhuizen in de oorlog

Foto: Verhuizing naar de nieuwe locatie aan de Zestienhovensekade

Omdat 'Blijddorp' geen 'permanent verklaring' heeft, kan de gemeente de jonge volkstuindersvereniging in 1941 gedwongen laten verhuizen. Er wordt geen vergoeding gegeven aan de volkstuinders. De leden moeten de aangewezen grond niet alleen zelf bewerken, maar ook de benodigde materialen uit eigen zak betalen. De liefde voor het volkstuinwezen is zo groot dat de tuinders met vereende krachten ook deze klus klaren. Het bestuur durft het aan om een flinke renteloze lening aan te gaan van f 5000,- om de inrichting van de nieuwe complexen te bekostigen.

Complex zonder toegang

Het terrein aan de Zestienhovensekade grenst aan het land van tuinder Aartsen en vanwege het omliggende water kun je alleen via zijn grond

het complex op. Na een paar weken heeft de heer Aartsen daar genoeg van en weigert hij de volkstuinders de toegang. Nu heeft VTV Blijddorp wel een eigen complex, maar kan er niet op. De gemeente wil niet tegemoet komen en dus zit er niets anders op dan zelf een dam te maken in de vaart die het complex scheidt van de Zestienhovensekade. Er wordt puin gestort in de vaart, maar hoe meer materiaal de diepte ingaat, des te meer veen komt er naar boven drijven dat eilandjes vormt in het water. Uiteindelijk neemt de gemeente dan toch maar de helft van de hoge kosten voor een degelijke dam voor haar rekening.

Nat pak

Een aardig verhaal uit de archieven van de vereniging gaat over de verhuizing van de in pane-

Foto links: Op 6 juni 1942 worden beide complexen geopend door de voorzitter van de algemene bond J. Vroegop

Fotos onder: 1. Over deze tijdelijke dam moest de hele verhuizing plaatsvinden
2. Aad Arbman spreekt tijdens de opening op 6 juni 1942

len uit elkaar gehaalde inkooploods van de Abraham van Stolkweg naar de Spaanse Polder. De panelen zijn te groot voor auto of paard en wagen. De schotten verzagen is geen goed idee. Dat maakt de kosten van de opbouw alleen maar groter. Goede raad is niet duur. Kloeke lieden besluiten het hele gevaarte in de Delfshavense Schie te laten glijden en zij roeien met planken bij wijze van roeispanten het geval naar het complex in de Spaanse Polder.

Alles verloopt vlot, tot bij aankomst. De spanning is groot voor de opvarenden, want er is geen politievergunning aangevraagd voor dit buitengewone vervoer. Als het vaartuig een beetje te hard tegen de wal stoot, vallen drie opvarenden in het water. Maar hun natte pak in de maand februari is voor hen geen aanleiding om naar huis te gaan om droge kleren aan te trekken. Nee, eerst de loods op de wal.

ROTTERDAM, MEI 1942

L.S.

WIJ NOODIGEN U BELEEFD UIT TOT BIJWONING
VAN DE OFFICIELE OPENING VAN DE VOLKSTUIN
COMPLEXEN DER V.T.V. «BLIJDORP», GELEGEN
AAN DE ZESTIENHOVENSEKADDE, OP ZATERDAG
6 JUNI A.S. DES NAMIDDAGS TE 3 UUR

VOOR HET BESTUUR:
A. ARBMAN,
SECRETARIS.

Officiële opening

Op 6 juni 1942 wordt met een sobere bijeenkomst, het is immers oorlog, het complex aan de Zestienhovensekade door de heer J. Vroegop, voorzitter van het Algemeen Verbond van Volkstuinders, officieel geopend. Zijn naam wordt dan voorgoed aan het complex verbonden door de doop van de breedste en belangrijkste laan in 'Vroegoplaan'.

Starblooms Antwerpen

Meubel- en Interieurontwerp

studio hans huitinck
piekstraat 15 c
3071 EL rotterdam
010 4840849 info@huitinck.nl www.huitinck.nl

studio hans huitinck

Exo Garden

feliciteert vtv Blijdorp met het 75 jarig jubileum!

Maak van uw tuin een (exotisch) paradijsje met zaden van Exo Garden.

Specialist in:

Exotische zaden van winterharde- en kuipplanten
Tuin- en groentezaden
Zaden voor bonsai cultuur
Cactus, Agave en Yucca zaden

Verder hebben wij ook diverse kweekaccessoires
Kijk op onze website:
<http://www.exogarden.nl>, of
<http://www.exotischezaden.nl>

Exo Garden
Ampèrestraat 13-K
1446TP Purmerend
0299-666676

Privé broeikassen DENKT U AAN EEN KAS? Denk dan eens aan een EURO- KAS!

Eurokassen zijn MOOIE, STERKE, SOLIDE, VEILIGE en Stormvaste kassen die het aanzien meer dan waard zijn. Het assortiment standaard-kassen is groot, Muurkassen zijn onze specialiteit en op maat gemaakte kassen worden door ons probleemloos geleverd. Carports, afdakjes, luchtraamautomaten, gietgoten, groeilampen, verwarmingsmatjes, grond-verwarmingskabels, thermostaten en thermometers etc. behoren allen in ons leveringsprogramma.

Nu op het internet, www.graafland.nl

Utrechtseweg 37
3544 NA Utrecht.

Bezoek onze
demonstratietuin

Telefoon:
030 - 6771267

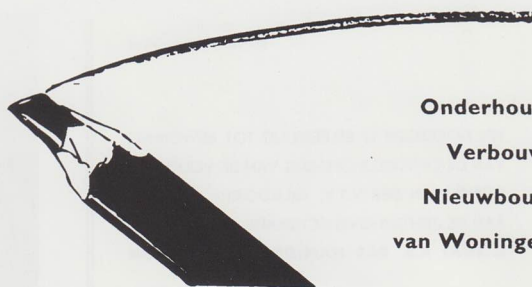

Documentatie
wordt op aanvraag
toegezonden.

Eerst zien.
Dan kopen.
Een klasse
apart.

Graafland
Vleuten

(VER)BOUWEN?

Onderhoud,
Verbouw,
Nieuwbouw
van Woningen

P.M. VAN DER GRAAF B.V.

Aannemingsbedrijf
Voordijk 494
2993 BE Barendrecht
Telefoon: (0180) 616784, Fax (0180) 614852
Lid Bouwgarant

www.pmvandergraaf.nl

“Een leven lang op de tuin”

Gesprek met Riet Hoogenes, tuin 191 en Leen Luyten, tuin 179

Steunlokaal

“Ik ben, in 1937, bij wijze van spreken op de tuin geboren. Ik heb bijna de hele geschiedenis van de vereniging meegemaakt. Mijn leven lang, 72 ben ik nu, heb ik elke zomer op de tuin doorgebracht, behalve in de oorlog. Eerst met mijn ouders en later met mijn gezin. Sinds 1959 heb ik een eigen tuin. Leen heeft in 1988 het huisje gekocht van mijn vader, die toen overleden was. Mijn vader – Steef de Grauw – was een tuinder van het eerste uur. Het was crisistijd. Ook mijn vader, die toen 23 jaar was, zat zonder werk. In het steunlokaal werd gevraagd of hij wilde meehelpen met het aanleggen van de volkstuinten. Mijn vader wist niets van tuinieren, want mijn ouders woonden boven, in Spangen. Hij heeft maanden gewerkt: gespit en slootjes gegraven. Als je hielp, kreeg je een jaar lang de tuin gratis. Mijn vader had reuze mazzel, want hij kreeg een

keet die na de werkzaamheden bleef staan. Zo hadden mijn ouders als enigen al meteen een tuinhuisje.

Luchtalarm

In de oorlog woonden we in Rotterdam-Zuid. Dat was twee uur lopen naar de tuin. Met mijn vader ging ik er één keer in de week heen. Mijn vader liep dan met de fiets aan de hand voor het vervoer van spullen. We moesten door de Maastunnel, dwars door het westen en door Overschie. Dat was allemaal polder. Ik heb twee keer luchtalarm meegemaakt toen we onderweg waren. Het was gevaarlijk, omdat je onderweg opgepakt kon worden.

Mijn vader zat een keer tijdens een razzia op de tuin ondergedoken. Het was in die tijd heel griezelig op de tuin. Het was er stil, er was haast niemand. Alles stond leeg en er werd van alles

gepikt. Van mijn vader die toen bij de Cemsto werkte, zijn een overall, witte broeken en jasjes die in de tuin hingen, gestolen. Ook zijn kaplaarzen en twee grote zinken emmers.

Je vindt op het complex nog steeds overblijfselen van de oorlog. Het huisje van mijn vader bijvoorbeeld, waar Leen nu in woont, is gebouwd met het puin van het bombardement.

Bruin en nooit ziek

Later woonden we in Rotterdam-West. In de zomer liep ik met mijn zus Janny en onze broertjes een uur heen naar school en een uur weer terug naar de tuin. Wij waren bruin en nooit ziek, omdat we altijd buiten waren. Als we uit school kwamen, stond er in de periode van de kruis- en klapbessen een zak met fruit klaar en een kop thee.

De tuin was voor stadskinderen iets heel bijzonders. Vriendjes en vriendinnetjes bleven ook wel slapen. Leen was een van die kinderen."

Leen: "Ik was de kameraad van de broer van Riet. Ik kom sinds 1947 op de tuin. Mensen gingen niet op vakantie, maar brachten al hun vrije tijd op de tuin door. De gemeenschap was heel hecht."

Jeugdkamp

"Alle volwassenen waren ooms en tantes van ons. Ik deed mee aan de kinderactiviteiten en was lid van de balletgroep. Mevrouw van Oeveren van de mandolinevereniging leidde het ballet. De damesclub, waar mijn moeder lid van was, maakte de kostuums voor de uitvoeringen. We zijn samen jarenlang actief geweest in het verenigingsleven: in de kantinecommissie, de jeugdcommissie, de winkel, de tentoonstellingscommissie... En we hebben goede herinneringen aan de jeugdkampen die we begeleidden."

Leen: "We hebben veel plezier gehad. We organiseerden een zeskamp en een landenspel. Op de postkamer bij Van Nelle, waar ik werkte, liet ik daarvoor speciaal paspoortjes maken. Er is een keer een ouderen-jeugd-weekend geweest, waar de ouders konden meemaken wat hun kinderen deden als ze op kamp waren. We hebben enorm gelachen. Het was een reuze weekend."

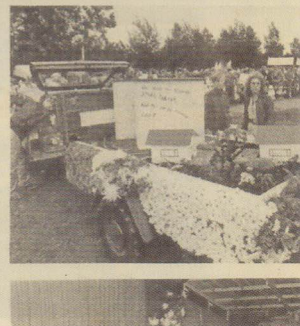
Geen gehei in mijn prei!

"In 1979 wilde de gemeente weer eens gaan bouwen in de polder. En in augustus 1980 was er een protestdemonstratie waarvoor zelfs uit Hoek van Holland mensen kwamen. De hele Abtsweg in Overschie stond vol. Twee aan twee zijn we door

Volkstuinders protesteren tegen woningbouwplannen

„Geen gehei in mijn prei”

de polder en door ons complex gaan lopen. Heel indrukwekkend. Je zag spandoeken met leuzen als: Geen gehei in mijn prei!, Geen huizen op mijn bladluizen! En: Niet wonen in mijn bonen! We kregen steunbetuigingen uit het hele land!"

De hele zomer van huis

Leen: "Zo aan het begin van het jaar kan de tijd me niet snel genoeg gaan. Ik wil zo gauw mogelijk weer naar de tuin. Als ik er woon, ga ik eigenlijk alleen maar naar huis om de post op te halen en te kijken of alles nog in orde is. We brengen nog steeds elke zomer op de tuin door, van eind maart tot eind september. Het is hier toch heerlijk, je doet de deur open en je bent buiten."

"In de winter lopen we regelmatig van ons huis in Overschie naar de tuin. Door de tijd heen hebben heel wat van mijn familieleden een volkstuin op Blijdorp gehad. Sommigen daarvan zijn gestopt. Op dit moment zijn mijn zus - Janny Bindenga - en mijn dochter Jacoline met mijn kleindochter Sherilyn ook lid. Ik ben dan wel zo'n beetje opgegroeid in Blijdorp, maar ik ben ook vijftig jaar zelfstandig lid. Ook voor mij is dit dus een jubileumjaar."

Foto's:
Manifestaties tegen
woningbouw in de polder
Zestienhoven augustus
1980

Over wisselbekers en berispingen

*'Zomers buiten'
jaren 50.*

Complexkeuringen

In 1949 komt de Rotterdamse Bond van Volkstuinders voor het eerst op 'Blijdorp' om te keuren. De bond beoordeelt alle Rotterdamse volkstuincomplexen en het mooiste krijgt de hoogste waardering. VTV Blijdorp haalt de derde prijs. Dat is een teleurstelling die geweten wordt aan achterstallig onderhoud aan tuinen en huisjes. Het jaar erop gaat het al beter: de tweede prijs. En in 1951 wint 'Blijdorp' dan de begeerde eerste prijs. Tot en met halverwege de jaren 90 horen we continu bij

de mooiste volkstuincomplexen in Rotterdam.

Regelmatig wordt de ereprijs gehaald, de allerhoogste onderscheiding. Daarna maakt 'Blijdorp' een vrije val, tot een tragisch dieptepunt in 2007, als wij van de 38 Rotterdamse complexen op de 34ste plaats eindigen.

Tuinkeuringen

'Blijdorp' kent ook een eigen tuinkeuring, die van de volkstuinen op het complex. Jarenlang zijn er drie categorieën: drie prijzen voor de beste Siertuin,

drie prijzen voor de beste Nutstuinen en drie prijzen voor de beste Gemengde Tuinen. De competitie is fel. De volkstuinders strijden om de eer.

In 1962 wordt het complex ingedeeld in wijken, met wijkhoofden, ook wel laanhoofden genoemd. Die houden toezicht op het onderhoud van de tuinen. "Er worden 3x per jaar keuringen gehouden voor de best onderhouden wijk. Voor de beste wijk zal een wisselbeker beschikbaar worden gesteld. Per wijk wordt de best onderhouden tuin gekozen en uit deze tuinen weer de best onderhouden tuin van het complex. Hiervoor wordt een wisselbeker en wisselvlag beschikbaar gesteld."

Pachtopzegging

Er wordt streng toegezien op het onderhoud. In 1966 vertelt het jaarverslag: "Zij die bij tuinkeuringen met onvoldoende cijfers voor onderhoud en dit is een 5 of minder, uit de bus komen, kunnen rekenen op een minder aangenaam onderhoud met het Bestuur en er zal bij blijvend slecht onderhoud niet worden teruggeschrokken voor pachtopzegging."

Zoals een lid vertelt: "Als vroeger de voorzitter langskwam en je vertelde dat je tuin er slecht uitzag, dan stond je meteen het volgende uur te schoffelen en te harken. Ja, toen had de voorzitter er echt de wind onder."

Drie cijfers achter de komma

Het onderscheid in drie categorieën wordt in de loop der tijd vervangen. In 1985 worden nog drie eerste, drie tweede, en drie derde prijzen uitgedeeld. In 1986 oordeelt men ook dat teveel van het goede en worden er gewoon drie prijzen uitgedeeld: de eerste, tweede en derde prijs. Wel komt er een aanmoedigingsprijs voor nieuwe leden die in korte tijd een verwaarloosde tuin hebben opgeknapt.

In 1988 komt er weer een verandering, de cijfers worden afgeschaft en de tuinen krijgen een Onvoldoende, Voldoende of Goed. Dat systeem blijkt toch niet te werken en in 1992 gaat het weer terug naar cijfers van 1 tot 10. Met drie cijfers achter de komma worden de resultaten gepresenteerd op het raam van het verenigingsgebouw. Er wordt ook nog wel wat geklaagd in het jaarverslag van 1997: "Lof (tuinafval- red.) moet in het compostvat of in de container en niet buiten het hek. Dan nog de vuilcontainer. Af en toe is het daar een rotzooi dat is met geen pen te beschrijven, dat doen dus tuinders die zogezegd van de natuur houden. Ik kan zo nog wel even doorgaan...."

In de jaren 2000 komt er steeds meer weerstand tegen deze cijfers en de onduidelijkheid hoe deze cijfers tot stand komen. In 2009 komt er dan weer een verandering. De waardering wordt teruggebracht naar 1 tot 5 en er elk lid kan meteen zien hoe hij of zij aan dit cijfer komt.

Dhr Vermeulen valt al jaren in de prijzen met zijn keurig onderhouden tuin

*Onder:
De prijzen voor de jaarlijkse uitreiking.*

Winter in de polder

Aad Arbman zet in
maart 1942 'Blijdorp' uit

gestaag groeiende aanplant van fruitbomen. Paden weer voorzien van koolas en bruggen vernieuwd. De onvermoeibare heggenknippers en laancommissarissen hebben veel werk verzet. Al deze inspanningen hebben geleid tot het hoogtepunt van dat jaar: het bemachtigen van de 1e prijs bij de complexkeuring.

Zijn glijbaan

Arbman legt het verslag terzijde en kijkt naar zijn typemachi-

"Terwijl onze tuinen in de greep van de winter geklemd zijn, boom en plant in dorre naaktheid alles trotseren, zet ik mij neer tot het opmaken van het jaarverslag onzer vereniging."

Op een koude decemberavond van het jaar 1956 herleest Aad Arbman een van zijn vele jaarverslagen. Het verslag van 1952 vertelt over een zeer succesvol jaar voor de vereniging Blijdorp. Met steeds meer siertuinen en nieuwe huisjes. Een

ne. Zijn donkergroene gietijzeren Triumph werkt nog perfect. Het lint is onlangs vervangen. Op de rol zitten twee vellen papier met daartussen een carbon. Alles staat klaar. Hij kan zo beginnen met het typen van de brief. Maar Arbman is alweer afgeleid. Ditmaal trekken de zwart-wit foto's boven zijn eikenhouten bureau de aandacht. Hij ziet zichzelf staan voor een rij bussen, klaar voor de excursie naar volkstuinten in Amsterdam. Op de foto's daarnaast razen kinderen van een zeven meter hoge glijbaan. Zijn glijbaan. Een andere

Aad Arbman voor
bus bij uitstapje

Aad Arbman was als meubelmaker/timmerman degene die in 1937 zorgde voor een gigantische houten glijbaan van 7 m. hoog en 20 m. lang. Het bouwen van deze grote glijbaan heeft menig uurtje vrije tijd van enkele leden gevegt, maar het was voor de jeugd dus 'het moest'.

foto toont het nieuwe clubhuis. Hoe vaak had zijn zoon Aad jr niet gevraagd wanneer hij nou de eerste steen mocht leggen. Inmiddels is alles achter de rug.

Al die jaren actief voor de vereniging

Zijn ogen dwalen naar beneden en komen weer terecht op het lege witte vel. De Triumph geeft nog steeds geen geluid...

Vanaf 18 december 1936 is Arbman actief geweest als secretaris van Blijdorp. Als timmerman/meubelmaker is hij direct betrokken bij de bouwcommissie. In 1942 zet hij Blijdorp uit aan de Zestienhovensekade. De daaropvolgende jaren bouwt hij bruggen, winkel en clubhuis. Tientallen huisjes op de vereniging zijn van zijn hand. Naast het secretariaat voor 'Blijdorp' neemt hij ook het secretariaat bij de Rotterdamsche Bond en de afdeling Zuid van de Algemene Bond voor zijn rekening.

Fatale heersereigenschappen

In deze winter van 1956 is het dan na twintig jaar opeens allemaal verleden tijd. Afgelopen zomer heeft voorzitter Evenwel een rapport samengesteld met daarin 26 beschuldigingen

tegen Arbman. Een speciale commissie heeft de zaken onderzocht. Hoewel de beschuldigingen wat onbeduidend van aard zijn, schrijft de commissie "dat Arbman een figuur is gebleken, die zijn van nature gegeven heersereigenschappen niet binnen de perken van het toelaatbare weet te houden". Over voorzitter Evenwel zelf wordt gerapporteerd "dat (hij) geen weerstand heeft kunnen bieden aan zijn impulsiviteit om zaken zelf ter hand te nemen". Aangezien de overige bestuurders verzuimd hebben maatregelen te treffen, wordt het voltallige bestuur door de ledenvergadering naar huis gestuurd.

Door de schuifdeuren dringen vaag de stemmen door van het hoorspel waar zijn vrouw in de voorkamer naar luistert. De toetsen van de type-machine worden weer scherp. Vanavond zal hij een brief schrijven naar het nieuwe bestuur van Blijdorp. Daarbij zal hij zijn tuin en lidmaatschap opzeggen. Zijn gedrevenheid voor het volkstuinwezen is hem fataal geworden.

Door de jaren heen: Verhouding tussen bestuur en leden

Bestuur 1954. vlnr. Th. Baas (2e voorzitter) F. Feuth , A. Arbman (secretaris), A. Evenwel (voorzitter), J. Meiers(2e penningmeester), S. de Graauw (2e secretaris), L. Iedema (Commissaris)

Uit de jaarverslagen:

1948 Vijftienjarig jubileum

"Wij gaan gezamenlijk een arbeidsvol jaar tegemoet en vele ogen zullen de resultaten van dit streven aan scherpe kritiek onderwerpen, doch wij gevoelen ons één, en dit geeft ons de kracht om ook dit jaar tot een bijzonder jaar te maken. (...) Wij als bestuur staan niet achter, maar naast U (...)."

1956 De vereniging hangt als los zand aan elkaar en bestaat uit groepen die elkaar slecht verdragen. Er wordt in november een volledig nieuw bestuur gekozen.

1960 Er is op de statuten van 'Blijdorp' Koninklijke Goedkeuring gevraagd en gekregen.

1965 VTV Blijdorp krijgt de langbevochten 'permanentverklaring'. Daarmee hoort 'Blijdorp' tot de vaste Rotterdamse complexen en kan de pacht niet zomaar worden opgezegd.

1966 In het jaarverslag merkt het bestuur op: "Zij die bij tuinkeuringen met onvoldoende cijfers voor onderhoud, en dit is een 5 of minder, uit de bus komen, kunnen rekenen op een minder aangenaam onderhoud met het Bestuur en er zal bij blijvend slecht onderhoud niet worden teruggeschrokken voor pachtopzegging." Er worden inderdaad twee leden door het bestuur de pacht opgezegd.

1969 De wachttijd voor een tuin is twee jaar. Er zijn 69 kandidaat-leden.

" Steeds meer gaat een volkstuincomplex de functie vervullen van recreatiegebied en dit is goed te merken aan de gehele opbouw. Men heeft een tuin gelukkig niet meer uit armoede maar men zoekt hier werkelijk een ontspanning uit de zeer drukke dagelijks-

se werkzaamheden. Men is ook bereid en in staat wat meer uit te geven voor deze recreatie en dit is duidelijk waarneembaar."

1970 "De verhouding tussen het Bestuur en de Leden is dit jaar goed geweest al hebben we enkele leden zeer hard terug moeten halen van een verkeerd ingeslagen weg. Deze leden meenden dat het met het onderhoud van de tuin en de werkuren zo'n beetje gedaan was en nu verder konden tuinen op een manier die ze zelf zeer aangenaam vonden n.l. de zaak verwaarlozen en niets doen. Deze gesprekken zijn niet altijd even zoetsappig geweest maar gelukkig is het niet zover behoeven te komen dat er van het recht van opzegging gebruik moest worden gemaakt."

Over de werkuren: " Het is nog steeds jammer dat sommige leden (...) menen de werkuren door te moeten brengen leunend op de schop of met uitgebreid een boom opzetten over de hoeveelheid werk die ze vorig jaar verricht hebben. "

1971 Inschrijfstop voor aspirant-leden.

1972 De ledenstop is voorbij. Er komen tien nieuwe tuinders bij, wat bijzonder veel is.

"De complexen liggen er goed bij en zijn een welkome aanvulling op het toch al zo schaarse recreatiegroen. Ook worden de complexen steeds drukker bezocht door wandelaars die zo vlak bij huis een oase aan rust vinden waarvan ze het bestaan niet kenden en daar dankbaar gebruik van maken."

De najaarstentoonstelling wordt afgelast omdat er te weinig inzendingen zijn.

1974 Na twintig jaar bestuurder te zijn geweest, trekt voorzitter J. de Jong zich terug.

"Het bestuur heeft nog al eens corrigerend moeten optreden. Het besturen wordt steeds moeilijker want men gaat met de tijd mee en neemt het niet zo nauw met de gestelde regels. Het zijn dan ook steeds kleinere misstappen die rechtgezet moeten worden. Bedenkt u hierbij ook eens dat het besturen een vrijwillig op de schouders genomen taak is maar het moet toch wel een bepaalde voldoening geven. Als het erop gaat lijken dat je aangesteld bent als onbezoldigd oppasser voor volkstuinders die hun plicht niet kennen dan wordt het toch een geheel andere zaak. Houdt u in de gaten dat het zover niet hoeft te komen want dan zien de zaken er slecht uit en komt er van besturen niet veel meer terecht."

1994 Blijddorp 60 jaar. Bestuur met Wim Müller, Toon van Brugge, Aad Neven, Jan Groen, John Luthart, Jan Leliman, Sjuul Bindenga.

bleek onwerkbaar. Uitzondering: de voorzitter van de tuincommissie.

1989 “Alle leden moeten er voor zorgen dat er niet gefietst wordt, dat er geen loslopende honden zijn en de jeugd niets sloopt. Bestuurders zijn het zat om hiermee geconfronteerd te worden en overwegen daardoor dan maar met het werk voor de vereniging te stoppen. We zouden natuurlijk de situatie kunnen omdraaien; de leden komen met het voorstel dat alles kan en alles mag zodat er geen ergernis meer is. Het is dan wel voor verantwoording van de leden omdat het bestuur er dan niet meer zal zijn.”

1990 Partnerlidmaatschap wordt nu ook mogelijk.

1997 Er zijn lege tuinen met bouwvallen die niet verkoopbaar zijn. In maart 1997 treedt het bestuur af in rumoerige ledenvergadering. De aanwezige Bondsbestuurder benoemt een commissie van goede diensten die op zoek gaat naar nieuwe bestuursleden. Die worden in juli 1997 benoemd door de ledenvergadering.

1998 Veertien lege tuinen.

2004 Ondanks de dreiging van de bouw van huizen in Park Zestienhoven en het moeten opofferen van tuinen daarvoor, maakt ‘Blijddorp’ plannen voor meer en betere activiteiten. Uit een enquête onder de leden komen ideeën voor verbetering van de voorzieningen en activiteiten. Dit leidt tot ontwikkeling van de website VTVBlijddorp.nl, een nieuwe impuls voor de Groene Blijddorper, nieuwe plannen voor de speeltuin en andere activiteiten, zoals gezamenlijke etentjes.

2007 De vereniging ontwikkelt weer volop activiteiten.

2008 Er is weer een wachtlijst van kandidaat-leden. De vereniging bloeit op.

Bestuur 2009: vlnr Jan Fock, Hans Schild, Ton Hoeneveld, Aad Neven, Birgit Douma, Roland van Putten, Piet Ottervanger

1976 Er wordt steeds vaker opgemerkt dat het volkstuinieren in de verdrukking zit. De animo voor volkstuinen vermindert.

1978 Het bestuur is erg tevreden over de leden. Na jaren te hebben opgeroepen deel te nemen aan de ledenvergaderingen, prijst men nu de opkomst. De enige klacht is dat sommige huisjes wat te bont zijn geschilderd.

1980 Iets groter verloop leden.

Bestuur over de ledenvergaderingen: “Gelukkig zijn de vergaderingen goed verlopen al worden de meningen niet onder tafel en stoelen geschoven. En zo behoort het ook te zijn. U hoeft het niet eens te zijn met alles wat het Bestuur doet of voorstelt. Het is prettig om tegenspel te krijgen want dat is een goed teken, namelijk dat de leden meedenken en hun eigen inbreng wensen te hebben. Dit is alleen maar toe te juichen en ook kritiek is goed maar dan wel opbouwende kritiek.”

1982 Samenwerking bestuur leden: ‘Verder geloof ik dat de samenwerking tussen bestuur en leden goed is geweest al zijn soms de kaarten wel eens hevig geschud. Ook dat schijnt bij deze tijd te horen. Er zijn nu eenmaal bepaalde regels en deze dienen dan ook gerespecteerd te worden en nageleefd te worden. Als je dan een lid hierop wijst dan hoor je zo nog al eens wat en soms krijg je als bestuurder het idee dat het lid niet verkeerd heeft gehandeld maar dat jezelf in de fout bent geweest. Maar gelukkig zijn dit uitzonderingen al kunnen die je soms erg nijdig maken.”

1985 Na 25 jaar treedt de heer Tippens af als secretaris. Ook de penningmeester de heer Spitter treedt na twintig jaar af. Er was enige tijd weer een wachtlijst voor nieuwe leden. Goede opkomst op de ledenvergaderingen.

1986 “We hoeven natuurlijk geen slaaf te worden van onze tuin door er dagelijks uren aan onderhoud e.d. te besteden, maar normaal en goed bijhouden is slechts een kwestie van een aantal uren in het weekend of op enkele avonden wekelijks. Helaas hebben we het afgelopen seizoen enige van onze leden tot de orde moeten roepen. Misschien dat deze mensen er het a.s. seizoen meer tijd aan willen besteden.”

1988 De organisatiestructuur van het bestuur verandert: de voorzitters van de commissies zijn geen bestuurslid meer. Dat

“Wat een rijkdom hè?”

Gesprek met Hanna Zwaan-Houwer, tuin 3

Foto:
Dhr Zwaan

“In 1949 – dat is dus nu zestig jaar geleden – woonde ik met mijn man hier vlak bij in een bovenhuis, aan de Zestienhovensekade. Tijdens onze zondagse wandelingetjes besloten we een tuin te kopen: tuin 3. Mijn man ging er elke dag uit zijn werk naartoe. Als ik de theedoek buiten had gehangen, wist hij dat het eten op tafel stond.

Op wat nu nog de parkeerplaats is, lag in die tijd een hoop puin waaruit we samen genoeg stenen bikten om een huisje te bouwen. Leuke tijd. Iedereen hielp! In 1953 staat dat er. Zodra onze tweede zoon is geboren hangt m’n man er een bordje op: Zwanennest.

In de speeltuin

Ik werd al vroeg weduwe en dan heb je niet zoveel tijd om aan clubs mee te doen. Maar ik heb jaren opgepast op de kinderen die in de speeltuin kwamen. Mijn eigen jongens speelden daar dan ook. Na de oorlog moest die speeltuin helemaal opgebouwd worden, want in de hongerwinter hadden ze ‘m opgestookt. Weet je wie daar heel hard aan hebben

gewerkt? God, wat hebben ze gesjouwd: meneer en mevrouw de Grauw. Die naam moet je goed onthouden hoor, want zij – en hun dochters – hebben zoveel voor de vereniging gedaan! Zij waren er al vanaf de oprichting, toen VTV Blijdorp nog achter de dierentuin zat..... Ze kunnen me daar uittekenen, in die speeltuin. Iedereen heb ik op schoot gehad. Ik maak nog altijd praatjes met die kinderen, als ik ze zie. En die schattige mensen van de overkant van de speeltuin kwamen mij altijd koffie brengen!

We hadden fruitbomen, aardappelen, krotten, peen, pronkbonen, prinsessebonen... Nee, geen bloemkool, nee. Weet je, je moest al de huur betalen voor je tuin en dat was dan gewoon te duur! Sinds mijn man is overleden heb ik geen groenten meer. Maar de fruitbomen, die mogen niet weg, die zijn van mijn man!

Met mekaar

Ik had en heb altijd van die heerlijke mensen om me heen! Je had mekaar nodig. Denk maar niet dat ik ooit m’n heggetje hoefde te knippen toen ik alleen was; dat deed iemand ongevraagd voor me. Maar veel zijn er van de tuin af of overleden. Zo’n rijkdom, al die aardige mensen! Ja, vroeger... Er zijn wel mensen die dat verheerlijken, maar nou is het ook fijn!

Spar

Vroeger gingen we altijd met de bus naar kwekerijen. In 1962, ik weet het nog goed, kochten we zo’n klein sparretje, voor wel vier gulden! Die spar is nu

Foto rechts:
Burgemeester Bram Peper
reikt speld uit aan
Steef de Grauw

Familie Zwaan tuin 3
Begin jaren 60

Mevr. Zwaan in 2009

zo verschrikkelijk hoog en mooi: een sieraad voor het hele complex. Maar op dezelfde avond dat mijn man die boom had geplant, stierf hij, op de tuin. Kun je je voorstellen dat ik helemaal blij word als ik die boom zie? Mijn man is altijd op de tuin. Als ik mijn hekje achter me dicht heb gedaan, zijn we samen. Nou moet er een stuk van mijn tuin af, maar die spar blijft precies staan! Vind je dat niet

mooi? Mijn man heeft hier ook opgebaard gestaan toen hij overleden was. In het clubhuis. En ze hebben dag en nacht bij hem gewaakt. Hij is hier vandaan begraven. Agent Bommel van de Kleiweg – ken je die? - liep voorop.

Ik woonde 's zomers met m'n kindertjes op de tuin. En we hadden geen water hè. We hebben wat afgesjouwd, maar je had wel meteen gezellig contact

met iedereen bij de kraan. We haalden drinkwater in een melkbus en ik waste de jongens in een teiltje op het aanrecht. Een wc had je natuurlijk ook niet. We hadden een emmer, en die leegde mijn man op de tuin. Dat was mest! Koken deed ik op vier peteroliestelletjes. En die gebruik ik nog steeds hoor! Ze zijn nog van mijn moeder. Mijn peterolie koop ik in de tuinwinkel bij meneer Lops. Mijn man stond daar vroeger ook.

Hoogtepunt

Weet je dat ik Mario Been – de voetballer; ik weet niet waar hij voetbalt hoor - nog bijna op schoot heb gehad? Ik heb z'n foto nog. Zijn oma had hier een tuin. Mijn man knipte daar altijd de heg. Zijn overgrootouders zaten hier ook. Ik zie haar nog voor me: zo'n klein wijffie met een oud schort met van die opgenaaide stukjes stof.... 't Is toch wat.....

En die feestavonden! We hadden een eigen band: de Blijdorp Stars. Corrie Döding zong – wat een schat! - en haar man, Nico heette die. En nog iemand die accordeon speelde. Met nog een drummer. Kijk! En dan speelden ze levensliederen, op het podium. En dan wij aan het dansen! Dat was gezellig...

Puur natuur

Natuurlijk tuinieren? Natuurlijk: ik tuinier gewoon door zoals mijn man het heeft achtergelaten. Bestrijdingsmiddelen? Meid, ik weet niet eens waar je die vandaan moet halen! De sla van mijn man hoorde je kraken! Alles puur natuur. En dan had ik een buurvrouw, een schat, net als haar man. Ze is nou dood. En die kwam dan door de heg met twee beschuitjes met eigen gemaakte jam. Ook puur natuur.

Ik heb het zo heerlijk! Mijn huisje en mijn tuin zijn netjes. Iedereen om me heen is even aardig en behulpzaam.... Ik heb iedereen zien komen en veel mensen zien gaan, maar dat is het leven. Wat wil je nog meer? Wat een rijkdom!"

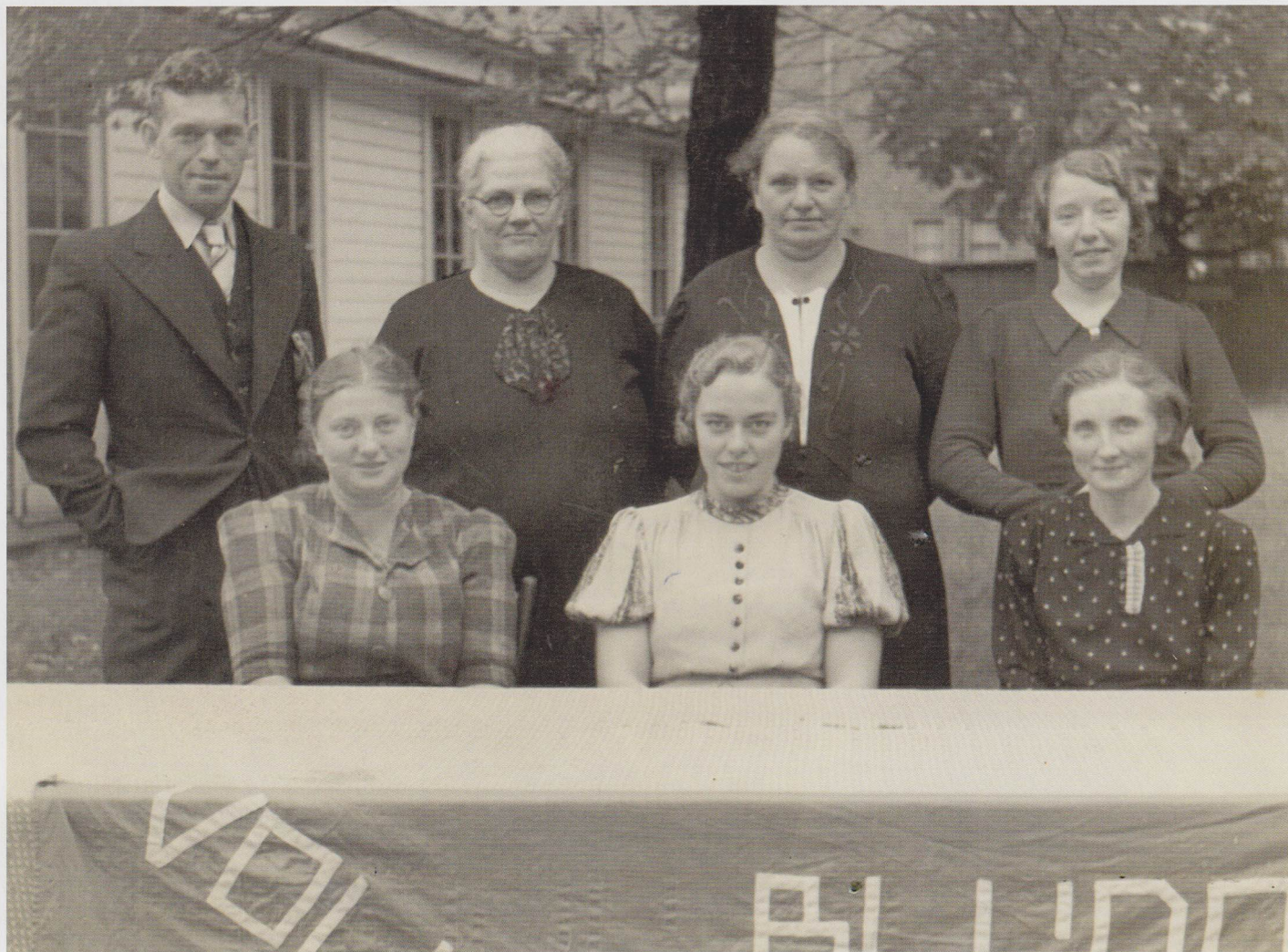
Blijdorp 60 jaar. 1994. Oud Feijenoord voetballer Mario Been is ook uitgenodigd. Zijn Oma heeft ook een tuin gehad op Blijdorp. Hier samen met Sjuul Bindenga.

Speeltuin jaren 60

Voor ieders hobby een club, voor elke taak een commissie

Damesclub incl secretaris Aad Arbman, mw.v.Pelt, mw.Ooms, mw.Jochems, zittend vlnr mw.Arbman, mej.Ooms, mej.Basselier

Al vanaf de oprichting kent VTV Blijndorp vele commissies en clubs. Heel wat leden beoefenen hun hobby's binnen verenigingsverband. Dat is natuurlijk heel handig als je toch de hele zomer op het complex woont. Je hoeft bij wijze van spreke voor je hobby de deur niet meer uit. Tegenwoordig klaverjassen en bingoën wij nog in verenigingsverband en we volgen bloemschik- en snoeicursussen op 'Blijndorp'. Onze culinaire leden trakteren ons op etentjes uit de moestuin, kerstdiners, paasbrunches en exquise high teas in samenwerking met de onmisbare kantinecommissie. We hebben een actieve bouwcommissie voor de nieuw te bouwen opstallen en voor de taxatie van huisjes die moeten worden verkocht is er de taxatiecommissie. Vele vrijwilligers zorgen voor tentoonstellingen, winkel, milieupark, vlindertuin en dit jaar natuurlijk de jubileumactiviteiten.

In vroeger tijden had je ook nog een

Inkoopcommissie, Jeugdcommissie, Tuincommissie, Commissie van Incasseerders en bezorgers, Spaarcommissie, Feestcommissie, Damesclub, Toneelclub, Mandolineclub, Bloemenclub, Propagandacommissie, Chrysantenclub, Zangkoor, Spuitclub, Voetbalelftal, Knutselclub,.... en dat is vast niet alles!

Spaarcommissie

De spaarcommissie is actief vanaf 1935 en heeft jaren haar werk gedaan.

"De spaarcommissie belast zich met het innen der spaargelden, waarvoor de spaarders gestempelde zegels à 10 cent ontvangen. Het spaargeld kan dienen om bij de Inkoopcommissie te kopen, en verder voor alles wat Blijndorp organiseert, zowel voor Feestviteiten, Excursies als voor de ons zoo welbekende zeer gezellige Autotochten. Aan het einde van het jaar worden alle overgebleven

gelden wederom in spaardersbezit gesteld om hun tuinhuur te kunnen betalen en het overige, als een druppel water op een hete plaat, in hun gezin te laten verdwijnen.”

Incasseercommissie

Een achttal leden gaat vanaf de beginjaren, regen en wind trotserend, bij de leden aan huis langs om jaarverslag en nieuwsbrief te bezorgen en het geld op te halen voor de huur en het lidmaatschap van de vereniging. Dit gaat niet altijd even gemoedelijk. Soms worden de incasseerders aan de deur grof te woord gestaan door leden die hun bijdrage niet kunnen betalen.

Mandolineclub

Deze muziekgroep bestaat uit wel veertig leden die in de jaren 40 en 50 op feestavonden van de vereniging spelen. Maar de club heeft ook optredens elders. De muzikanten spelen in ziekenhuizen om daar de zieken wat afleiding te geven.

Eén van de patiënten is zo enthousiast over het mandolineconcert dat hij spontaan f 100,- doneert aan de club. Na een van de vele feestavonden van de vereniging vraagt de heer Arbman zich in het jaarverslag van 1948 af of de club misschien een iets vrolijker repertoire zou kunnen aanbieden. “Wij leven nu eenmaal in een tijd waarin ontzaglijk veel van onze zenuwen wordt gevraagd.”

*Feestcommissie
20-jarig bestaan*

Spuitsclub

In 1937 vindt de inkoopcommissie zich erover op dat er veel te weinig leden gebruik maken van bestrijdingsmiddelen. "Vroeg in 't voorjaar doen wij ons best, door spitten, zaaien en wieden, om ons een zo groot mogelijke opbrengst te verzekeren, alleen het bespuiten willen wij echter nogal eens vergeten of denken dit is niet nodig, mijn gewas staat mooi, dus waarom is bespuiten nu nodig, denk niet zoo, vrienden, dit is fataal, juist in den tijd tegen het oogsten, kunnen de insecten zoo ontzaggelijk veel kwaad aanrichten, speciaal in vruchtboomen en aardappelen."

In 1948 wordt de Suitsclub opgericht. Het ideaal van de leden is dat iedereen zich bij hen aansluit, want "zolang niet ieder lid dat vruchtbomen

bezit deze op de juiste manier bespuit, blijft het gevaar voor besmetting aanwezig". In 1963 komen de eerste kritische noten en in 1975 is het georganiseerde bespuiten van de baan.

Damesclub

De Damesclub, waarvan de dames Vos en Reinders jarenlang een prominent deel uitmaken, bestaat vanaf 1935. Zij verzorgen koffie bij vergaderingen en festiviteiten, houden gehuurde zalen en later het clubhuis schoon, verzorgen met hun handwerk de cadeautjes voor Sinterklaas en de tombola's. Ook tijdens het gemeenschappelijke werken aan de tuinpaden verzorgt de damesclub 'naar ieders genoegen' de koffie en de thee.

In het jaarverslag van 1937 doet de damesclub als volgt verslag:

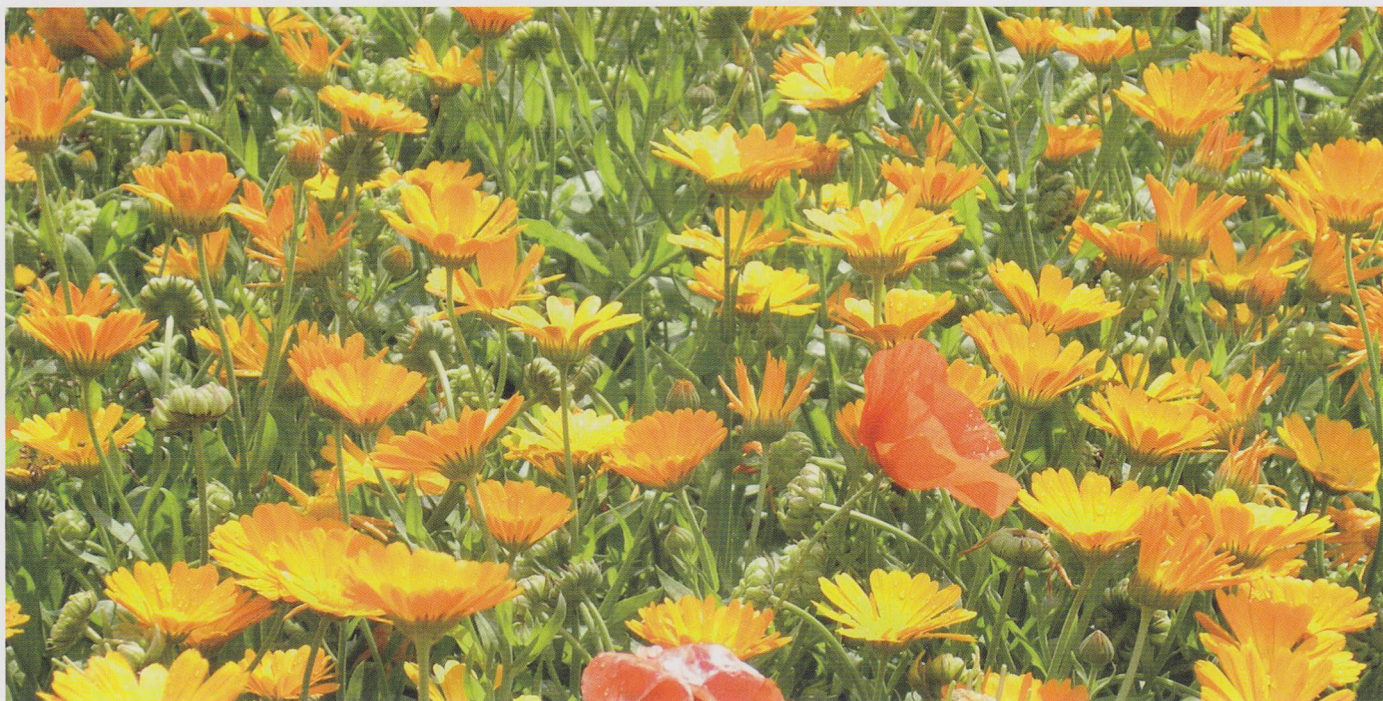
"Zij (de feestcommissie) droegen ons voor den feestavond van 2 december de vervaardiging op van 300 vlaggetjes en prijzen voor de Tombola. Wanneer u daarbij bedenkt, dat ook door ons nog 70 Tuinvlaggen zijn vervaardigd, dan zult u het ons niet ten kwade duiden, indien wij spreken van een verdienstelijk jaar, hetwelk wij hiermede afsluiten. Wij zijn er trots op, ondanks de bewering van die zwartkijkers, welke onze club zien als een naaikransje van klepkousen, deze werkzaamheden voor 'Blijdorp' te hebben mogen verrichten...."

Jarenlang dienen de leden hun Tuinvlag uit te hangen zodra ze op de tuin zijn. Dat is een statutaire verplichting uit het oprichtingsjaar 1934.

*Vrijwilligers winkel en
milieupark 2008
Cor van Leeuwen
en Theo Jonkergouw*

Groei & Bloei, afdeling Rotterdam,
feliciteert VTV Blijdorp met haar 75-jarig jubileum.
www.groei.rotterdam.nl

 GROEI & BLOEI
Als tuinieren je hobby is

**buur
man &
buur
man**
advies & communicatie

- vorm & inhoud
- innovatief & resultaatgericht
- denken & doen

(VER)BOUWEN?

Onderhoud,

Verbouw,

Nieuwbouw

van Woningen

P.M. VAN DER GRAAF B.V.

Aannemingsbedrijf
Voordijk 494
2993 BE Barendrecht
Telefoon (0180) 61 67 84
Fax (0180) 61 48 52

Door de jaren heen: Werken en bouwen

Dam bij ingang 1942

1937 Bouw en opening van de speeltuin.

De heer Arbman is meubelmaker van beroep en zorgt voor een enorme houten glijbaan van zeven meter hoog en twintig meter lang.

1939 De gemeente geeft aan dat 'Blijddorp' moet verhuizen om plaats te maken voor de bouw van een ziekenhuis.

1942 Op 13 maart begint men met de aanleg van het complex in Laag Zestienhoven.

Er wordt drie kilometer aan sloten gegraven, er worden drie bruggen gebouwd en een dam. Op 6 juni opent de heer Vroegop, voorzitter van de Algemene Bond van Volkstuinders, de complexen in Laag Zestienhoven en in de Spaanse polder.

1945 In de hongerwinter zijn de mooie grote glijbaan, het toegangshek en vele tuinhekjes gestolen en zijn jonge bomen door omwonenden omgezaagd voor brandhout. Het toegangshek van de locatie 'Spaanse Polder' is door de leden op tijd veilig ondergebracht ter voorkoming van diefstal.

1947 Wegens geldnood wordt uitstel gevraagd op de terugbetaling van een lening van f. 2500,- bij de Stichting tot bevordering van Volkskracht. Vreugde alom als 'Volkskracht' besluit de schulden kwijt te schelden en een schenking doet

1934 Het huisje mag niet groter zijn dan twee bij twee meter.

1936 Er wordt een grote inkooploods gebouwd. Een tachtigtal leden verbreden en verhardten de paden met koolas en puin. "De werkers hebben er voor gezorgd, trots alle critiek welke hun werd toegezwaaid, dat alle Volkstuinders op het complex hun tuintje met gepoetste schoenen kunnen bereiken." Nog jarenlang wordt koolas gebruikt voor de paden.

Koolas voor de paden

Firma Hamer & Hark bouwt nieuw huisje op complex mei 2009

van f. 2000,- voor de herinrichting van de speeltuin.

Ter ere van het tienjarig bestaan van de vereniging in 1944 schonken de leden een bedrag van f 650,- voor een nieuw toegangshek, dat er nog steeds niet is gekomen:

“Het bouwen van een nieuw toegangshek is een grote lijdensweg geworden. In de aanvang waren er prachtige tekeningen gemaakt van een prachtig toegangshek, hetwelk een sierraad voor ons complex zou zijn. Helaas werd deze afgekeurd, omdat de schoonheidscommissie dit object te mooi vond en het volgens haar inzicht niet aansloot op de landelijke omgeving. Hierop is een ander ontwerp ingediend, hetgeen wederom de goedkeuring niet kon verdragen omdat,..... ja omdat? Zij wisten het zelf niet... maar goedkeuren, neen, dat konden zij niet.” De schoonheidscommissie maakte daarop zelf een ontwerp, wat door de vereniging werd afgekeurd omdat: “het geen toegangshek van een complex was maar van een Volkstuin.”

1948 Het toegangshek is klaar. Er wordt een tuinwinkel gebouwd van 35 m2 groot. De speeltuin krijgt een draaimolen.

1949 Er wordt een vijver aangelegd bij de entree.

1950 De maximale maat van een huisje wordt 3 bij 3 bij 3,5 meter. De speeltuin wordt verplaatst naar huidige locatie. Een glijbaan ontbreekt nog steeds.

1951 De bruggen worden deels vernieuwd.

In de wintermaanden mag niet meer op de paden worden gereden met paard en wagen, omdat de paden hierdoor beschadigd raken.

1952 Elk lid brengt f 25,- in voor de bouw van een nieuw clubhuis.

1953 Bouw clubhuis. Het bouwkapitaal bedraagt f 5.250,-. Adrie Arbman, de 11-jarige zoon van de secretaris legt de eerste steen. Iedereen komt helpen. Alle metselaars, stukadoors, tegelzetters en meubelmakers met een tuin bouwen mee.

1954 Op 8 mei opent Burgermeester van Walsum het nieuwe clubhuis.

1957 Er komt een inzamelingsactie (van oud ijzer) voor een nieuwe glijbaan.

1960 Het clubhuis is te klein en er wordt een stuk aangebouwd.

1961 Opknappbeurt complex: nieuwe brug, ‘geasfalteerde’ paden en uitbreiding van de tappunten voor water. Er mag niet meer met vierwielige voertuigen op de paden gereden worden.

1964 Het clubhuis krijgt een uitbouw.

De technische commissie bestaat uit '9 man en wel 4 timmerlieden, 1 metselaar, 2 schilders, 1 loodgieter en 1 factotum.' (factotum = manusje-van-alles) Mensen nemen vrij van hun werk om mee te helpen bouwen.

1966 Er worden nieuwe Bondshuisjes gebouwd. A.

Arbman bouwt deze huisjes die men via de Rotterdamse Bond kan huren of afbetalen tegen een lage rente. Op de tuinen 121, 122, 191, 197 en 198 staan deze zogenaamde bondshuisjes nog steeds.

1970 Voor de aanleg van een wandelpad over het complex moet een tuin worden geofferd. Er wordt een hal en een serre aan het clubhuis gebouwd.

1971 Bouwplannen voor de bouw van een inkooploods in combinatie met een dagwinkel zijn afgekeurd. De gemeente wil wel een winkeltje voor tuinspullen maar vindt een gewone winkel 'onttrekking van de grond aan recreatiedoeleinden'.

1972 Bouwvergunning is na aanpassingen toch verleend. Tuinhekjes dienen alleen naar binnen open te kunnen draaien.

1973 De nieuwe winkel is gebouwd en in gebruik genomen.

1974 Een stuk van de speeltuin is omgeploegd (de speeltoestellen waren zeer slecht geworden) en daarvan worden drie tuinen gemaakt.

1976 Maximale afmeting van een huisje is nu 20m2.

1985 De opslag, werkplaats en het containerpark zijn vernieuwd.

1986 Aanleg kleuterspeelparkje.

De tuinhuisjes mogen in het vervolg maximaal 25 m2 groot zijn (inclusief luifel).

1988 Om het complex zijn afsluitbare hekken geplaatst. Alle leden krijgen twee sleutels.

2008 Door plannen van de gemeente voor de aanleg van een nieuwe woonwijk in Park Zestienhoven moet de ingang van 'Blijddorp' verplaatst worden. De bouwcommissie en de technische commissie maken plannen voor een nieuwe winkel en verplaatsing van het milieupark.

2009 Dit jaar zullen de nieuwe opstallen worden gebouwd en krijgt de vereniging een nieuwe toegangsbrug met nieuw

“Leven en laten leven”

Gesprek met Jans Lievenoogen, tuin 90

“Ik ben bang dat ik niet zo heel veel meer weet hoor, ik ben 83, maar kom, laten we beginnen. Toen Jan – mijn man – en ik in 1971 een tuin wilden hebben, konden we meteen terecht. In die tuin stonden veel fruitbomen en omdat we heel graag bloemen wilden, zijn er wel een paar gesneuveld.

Ik moet je zeggen dat ik veel moeite had met al die strenge regels die je toen nog had. Overal waren regels voor: hoe je de heg moest knippen – nou ja, dat heb je nog –, de paden bijhouden, zelfs voor wat je kweekte.

Mijn bloementuin week nogal af van wat gangbaar was. We lieten van alles maar groeien en bloeien en kregen daar veel commentaar op. De oude knarren van vroeger vonden dat ik onkruid in mijn tuin had. Vroeger hadden mensen eigenlijk vooral een tuin voor de groenten. Bloemen vonden ze zonde van de ruimte. Er werd soms zelfs rommel in onze tuin gegoooid, want ze vonden het toch al een zootje. Weet je dat er door een paar mensen zelfs actie is gevoerd om ons van de tuin te krijgen?

Sputen

In de loop van de jaren 70 begon het ‘natuurlijk tuinieren’ op te komen. De mensen kregen meer kennis over de omstandigheden waarin planten goed groeien en van de weeromstuit kwam er ook steeds meer protest tegen al dat sputen van bestrijdingsmiddelen.

Over het sputen op de tuin had je niks te zeggen hoor! Het werd gedaan of je wilde of niet. Er was toen ook nog nauwelijks iets bekend over het gevaar voor je gezondheid. De mannen van de spuitcommissie droegen natuurlijk geen beschermende kleren. Ik herinner me zelfs dat ze elkaar voor de grap onderspotten! In de loop van de tijd zochten ze eerst nog naar minder schadelijke bestrijdingsmiddelen. Uiteindelijk werden alleen de paden nog maar bespotten en in de loop van de jaren 70 zijn ze helemaal met sputen gestopt.

Paradijs

Toen ik begon met de tuin wist ik helemaal niks van tuinieren, maar ik heb veel boeken gelezen. En ze zeggen wel eens dat ik gouden handen

Tijdens het 60-jarig jubileum wordt de vlindertuin geopend

heb. Maar je hebt ook ogen nodig: altijd eerst goed kijken. Bij mij mag alles groeien en als het tot wasdom is gekomen, bepaal ik of het mag blijven. In de zomer kom ik hier elke dag. Het is twintig minuten lopen van mijn huis. Het is echt mijn paradijs. Het houdt me gezond en soepel. Een fitnessclub heb ik niet nodig. In de winter ga ik een keer of twee, drie per week naar de tuin. Dan hou ik het mooi bij.

Vlindertuin

We hebben nou een fijne Vlindertuin hè, achter op het complex. Vroeger werd die plek als illegale dumpplaats gebruikt voor gebroken glas en oude meubelen. Ik wilde daar wel wat moois van maken: een echt stukje natuur. Met z'n drietjes – mijn man Jan, Sjuul Bindenga en ik – hebben we in die achterborder gewerkt. Daar was in het begin ook veel weerstand tegen en er werden vaak planten gestolen. Tot voor kort werd er ook nogal eens tuinafval gestort. Maar sinds een paar jaar wordt er door de ploegen van de werkbeurten weer lekker getuinierd in de Vlindertuin en wordt ie steeds mooier.

Vragenuurtje

Vroeger hielden Jan en ik in het verenigingsgebouw ook regelmatig een vragenuurtje. Dat is er jaren niet geweest, maar het is terug! Elke tweede zaterdag van de maand zit ik daar om half twee, met Aad Neven en Ria Lenferink. Ik vind het ook leuk om ieder kwartaal een stukje voor de Groene Blijdorper te schrijven. 'De tuin volgens Jans' heet die rubriek. De laatste keer schreef ik over het nut van spinnen. Die moet je dus niet doodmaken. Leven en laten leven hè?"

Andere buitentjes en lustoorden

Vrijwilligers op stap

Boven:
uitje met 9 bussen
naar Amsterdam

Foto links:
Op excursie naar
Maasvlakte en havens
tijdens vrijwilligers-
dag in maart 2007

Inzetjes:
Excursie Weleda juli
2007 en excursie
jaren 80

Uitstapjes naar andere tuinen dateren al uit de jaren 30, zoals blijkt uit het jaarverslag van 1935:

“Daar er van de Amsterdamse volkstuinen een roep uitging als ware het daar een lustoord, werd er bij het bestuur een plan beraamd om een excursie aldaar heen te organiseren. Het bestuur had gemeend om het risico te kunnen nemen om 3 touringcars te bestellen, de aanvraag was echter zo groot dat er minimum 9 bussen nodig waren. Stonden vele van ons eenszins sceptisch tegenover de zgn. Model Volkstuin van Amsterdam, nadat wij deze aldaar aanschouwd hadden, bemerkte wij eerst recht, dat de volkstuin moet wezen een arbeidersbuitentje alwaar wij ons gelukkig zullen voelen met vrouw en kinderen.”

In de jaren hierna worden regelmatig onder grote belangstelling busexcursies georganiseerd naar Volkstuindersverenigingen elders in het land. Je ging per boot kersen eten in fruitboomgaarden in de Betuwe, of met de fiets druiven proeven in de kassen van het Westland. Al die uitstapjes verhogen de verbroedering onder de deelnemers die zo ook vrienden maken buiten Rotterdam.

Weleda

De excursies verdwijnen van het programma. Maar in de zomer van 2007 wordt de traditie weer in ere hersteld. Een groepje geïnteresseerde mensen bezoekt onder andere de tuinen van Weleda in Zoetermeer. Weleda is een wereldwijd concern dat geneesmiddelen en verzorgingsproducten maakt van planten. Ze kweken volgens de biologisch-dynamische landbouwmethode van Rudolf Steiner, rekening houdend met de stand van de zon, de maan en de sterren. De planten worden geteeld op de plek waar ze van oorsprong thuis horen. Dus de lavendel in Zuid-Europa, de rozen in Chili en Turkije en in Zoetermeer zelf bloeien goudsbloemen, wegdistsels en Sint Janskruid. Van alle planten worden heerlijk geurende oliën en tincturen gemaakt.

Vrijwilligersdag

Ook de traditie van de Vrijwilligersdag is in 2007 weer nieuw leven ingeblazen met een rondleiding over de Maasvlakte.

“Je komt de hol af en je bent je sores kwijt!”

Gesprek met Aad Neven, tuin 199

“Ik ben tuinman in hart en nieren. Op mijn veertiende ben ik begonnen als groentekweker en vanaf dat moment heb ik zo’n beetje alle kanten van het tuindersbedrijf gezien. Gediplomeerd hovenier ben ik ook en je kunt me alles vragen over bomen.

Werkbeurten

Al vrij snel nadat we in 1977 onze tuin op ‘Blijdorp’ kregen, ging ik de werkbeurten organiseren. Je kunt je nu niet meer voorstellen hoe dat tot dan toe was gegaan: je kreeg niet zoals nu een rooster met je werkbeurten, maar als een van mijn voorgangers, de ‘beroemde’ meneer Wijnstekers, je zag lopen, zette hij je zomaar

direct aan het werk. Niemand verzette zich daartegen. Je probeerde hem alleen wel zoveel mogelijk te vermijden. Het knippen van de heggen ging ook met militaire discipline: op een bepaalde zaterdagochtend en dan allemaal tegelijk. Omdat het verenigingsleven vrij hecht was, werd er niet zo gelet op wat iedereen precies bijdroeg. Als je er was, deed je dingen samen, ook privé. Ons huisje is getekend door een buurman die architect was en gebouwd door weer een andere buurman, een aannemer. Tijdens het betonstoren, stonden er drie families met stokken in het beton te prikken. De soep en de koffie voor de werkers werden aangedragen door weer anderen uit ons laantje!

Met de bus naar Oosterhout

We hebben vanaf ons begin de zomermaanden op de tuin doorgebracht. 't Is toch heerlijk hier? Als je de hol afkomt ben je je sores al kwijt! Ik zat ook al gauw in de jeugdcommissie en we organiseerden 's zomers van alles: elke week een filmavond, met van die grote blikken 36 mm film. Aan het begin van de avond draaiden we dan Donald Duck of zo en daarna films als Ivanhoe, voor de groteren. En dan had je nog twee knutselmiddagen per week. Die werden geleid door een paar moeders. Aan het begin van elk seizoen gingen we met een bus vol kinderen naar Oosterhout. Van slapen kwam daar nooit wat, maar we gingen vrijdag heen en kwamen maandag terug, dus dat hield je wel vol. We hadden een eigen clubhuis voor de jeugd: Calimero, naast de speeltuin en daar hielden we dan disco. Voor die jeugdcommissie betaalden de leden zoiets als f.1,50 per maand extra.

Majorettes

Voetbaltoernooien, hebben we ook gedaan! Ommoord, Zestienhoven, Eigen Hof, heel veel complexen leverden een team. Aan de Terletweg had je een grasveld en daar zetten we de doelpalen neer. Jongens en meiden, alles voetbalde door elkaar; dat zag je toen nog nergens! In die vitrine boven de toiletten van het clubgebouw staan de prijzen die we daarmee hebben gewonnen. Onderling doen de tuincomplexen tegenwoordig jammer genoeg helemaal niks meer. We hebben

Meisjesvoetbalteam
VTV Blijdorp 1979

nog wel eens een klaverjascompetitie geprobeerd, maar er was te weinig animo.

Een majorettecorps hadden we ook! Als er lampionoptochten waren of een bloemencorso, of bij de opening van een tentoonstelling, liepen de meiden door alle laantjes, een draagbare radio voorop. Iedereen stond dan in zijn tuintje te kijken.

We hadden een eigen kruidenierswinkeltje in die tijd, naast de tuinwinkel. Je kon daar ook je vlees bestellen. Maar toen er een Bas van der Heijden in Overschie kwam, was het afgelopen. Het winkeltje werd te duur.

Wateroverlast

Gelukkig lopen we niet meer zo erg onder water als vroeger, wanneer het hard had geregend. Aan sommige heggen kun je nog zien hoe hoog het water heeft gestaan. De archiefkasten in de bestuurskamer beginnen niet voor niks pas op een hoogte van 50 centimeter! De lui die verantwoordelijk waren voor vliegveld Zestienhoven pompten ons vroeger onder water om hun startbanen droog te houden. Moesten wij opbellen om te melden dat we onderliepen. Vervolgens trokken zij aan een touwtje om het water weer de andere kant op te laten gaan. Nu gaat dat gemaal computergestuurd en is het beter geregeld.

Bouw huisje
Aad Neven
tuin 92 1985

Bodembedekkers

We hebben onlangs de tuinpraatjes op zaterdagmiddag van vroeger weer opgepakt. Je kon toen te rade gaan bij Jan en Jans Lievenoogen en mevrouw en meneer Klein. Jans is weer van de partij. Die weet alles van heemtuinen. En Ria Lenferink kun je alles vragen over ecologisch tuinieren. Ik ben er voor het gewone tuinieren. Ja, ik was vroeger ook wel zo'n tuinder met veel zwarte aarde. Maar je smaak verandert metter-

Foto:
Familie Neven in de tuin
jaren 80.

tijd en je wordt een dagje ouder en dan is dat spitten wel wat zwaar. Dus nu kijk ik uit naar goede bodembedekkers.

Integratie

Weet je waar ik van geniet? De seniorenploeg! Dinsdag en woensdag 's morgens lopen we met een stuk of zes mensen die gepensioneerd zijn de paden na en doen dat waar de werkbeurtploegen niet aan toe komen. We doen samen een bakkie, eten tussen de middag een kopje soep bij Rini en Grace bakt van tijd tot tijd wat lekkers. Het is leuk om te merken dat het verenigingsgevoel weer een beetje aan het terugkomen is. Want we zaten wel even in een dip! We hebben nu een vrijwel nieuw bestuur met mensen uit een jongere generatie en een jubileumcommissie die leven in de vereniging blaast. Er groeit weer wat! Maar of we op integratie moeten rekenen? De oudere generatie komt nog maar mondjesmaat naar de 'etentjes uit de moestuin' of de 'high teas', en de jongere generatie laat zich al helemaal niet zien bij de bingo- en klaverjasavonden..... Dat is ook een gevolg van een verschuiving in de cultuur: de jongeren houden misschien minder van spelletjes, of hebben er geen tijd voor. Die vaste spelavonden worden hoe dan ook minder bezocht omdat veel minder mensen de hele zomer op hun tuin wonen. Misschien zitten mensen tegenwoordig wel met z'n allen op de camping, in plaats van op een volkstuin. Op de camping hoef je geen tuin te onderhouden en heb je niet de verplichtingen van het verenigings-

leven. Daar hebben mensen geen zin meer in en geen tijd meer voor. En hun kinderen spelen computerspelletjes....

Exposities

Ik zit ook al jaren in de tentoonstellingscommissie. Vroeger hielden we in het voor- en in het najaar een tentoonstelling van groenten, fruit, bloemen en planten. Er zijn nog maar twee complexen die een tentoonstelling organiseren en dan nog maar één keer per jaar: Eigen Hof en wij. Het zou me niet verbazen als die tentoonstellingen verdwenen. Maar toch is het ook zo dat de nieuwere mensen steeds vaker iets inleveren!

We kunnen de toekomst van Blijdorp vast zonnig tegemoet zien. Het vorige bestuur heeft er keihard aan gewerkt om de bouwplannen van de gemeente in goede banen te leiden en dat is redelijk gelukt. Ik heb goede hoop dat ze ons voorlopig met rust zullen laten. Maar ja, in de jaren 80 moesten we met man en macht in de benen om te demonstreren tegen de dreigende bebouwing van de polder en in de jaren 90 wéér! Volkstuinen blijven een bedreigd cultuurofgoed!

Besturen

Het bestuursleven is niet altijd gemakkelijk hoor. Ik heb nou 22 bestuursjaren achter de rug. Je moet wel tegen een stootje kunnen. Je werkt hard, maar wat je doet wordt je niet altijd in dank afgenomen. Ooit zijn we zelfs met het hele bestuur tijdens een vergadering opgestapt en moest de bond eraan te pas komen om op orde op zaken te stellen. Nog twee jaar doe ik het en in die tijd wil ik mijn werk goed overdragen. Tot hand- en spandiensten blijf ik altijd bereid, maar ik wil op zaterdag mijn kleinzoon wel eens zien voetballen! Het zou handig zijn als er een ploegje komt voor het begeleiden van de werkbeurten, dan kun je elkaar op zaterdagen afwisselen.

Top-10

Mijn hoop voor de toekomst? Dat we weer in de top-10 van de volkstuincomplexen terechtkomen! Jaren achter elkaar hadden we de eerste en de ereprijs met het complex. Vorig jaar waren we 26ste van de 32 en nu 18de. Dat is hoopvol, maar het moet beter kunnen!"

Vermaak en vertier.

Klimrek jaren 60

De toneelclub voert vanaf
de dertiger jaren zelfs
kluchten en blijspelen op
en gaat op tournee naar
diverse zalen. Mensen die
slecht ter been zijn en in
Overschie wonen worden
opgehaald om hen een
prettig avondje uit te
bezorgen

Concert jaren 60

De Blijdorp Stars: accordeon Jan Wessels en Nico Döding, drums Theo de Man, zang Corry Döding. Hun bijna wekelijkse optreden met levensliederen in het clubhuis zorgde in de jaren 50-60 voor rijen aan de deur.

Jaren 80 en 90.

Op het complex zelf was er gedurende het seizoen van alles te doen, Tiroler- en bloemenfeesten, play-backshows, verkleed vissen alleen voor mannen, maar het verhaal doet de ronde dat er een vrouw niet onder wilde doen voor de heren en zich verkleed heeft gemeld om ook mee te vissen.

Vermaak en vertier

Het 30-jarig huwelijksfeest van de familie Juinbeek wordt op de tuin gevierd en iedereen is uitgenodigd.

Rechtsboven:
Kinderactiviteiten in de jaren dertig

Hiernaast:
Een groot deel van de activiteiten werd in de zomermaanden georganiseerd voor de vele kinderen die met hun ouders op het complex woonden, zoals in 1977 deze fietswedstrijd.

Foto linksboven:
De 'Blijdorps Kids'
maken er als redactie
van de kinderpagina van
de huidige Groene
Blijdorper een dolle boel
van. En bij de jaarlijkse
tentoonstelling vallen zij
in de prijzen met hun
bloemstukjes.

Tegenwoordig wordt er
gebarbecued en heerlijke
etentjes bereid met pro-
ducten uit de moestuin

M20 kastenprogramma

Met het kastenprogramma M20 kunt u een kast samenstelling die voldoet aan al uw wensen
Functioneel veelzijdig mooi

studio hans huitinck
piekstraat 15 c
3071 EL rotterdam
010 4840849 info@huitinck.nl www.huitinck.nl

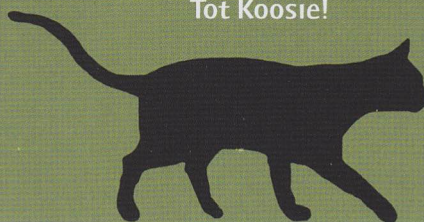
studio hans huitinck

Koosie is een klein gezellig restaurant.
Je kunt er terecht voor een lunch, een kop koffie, een glas wijn of een heerlijk uitgebreid diner. De koks werken uitsluitend met verse producten en de bediening staat te popelen om u in de watten te leggen en te laten genieten van onze gerechten en gastvrijheid.

Op onze website kunt u onze lunch en dinerkaart vinden, onze groeps- of gelegenheidsmenu's, en openingstijden.

We heten u van harte welkom.

Tot Koosie!

KOOSIE
RESTAURANT

Witte de Withstraat 51a
3012 BM Rotterdam

Telefoon +31(0)10 4142266
www.restaurant-koosie.nl

MBO

edudelta
college
barendrecht

Wij verzorgen diverse cursussen in modulevorm

- Vakbekwaam hovenier
- Vakbekwaam tuinontwerper
- Tuincentrum
- Groene cursussen
- Algemene cursussen

Interesse? Bel voor nadere informatie of raadpleeg de website

MBO locatie: Rijnstraat 3 | 2991 AH Barendrecht
T 0180 547 528

www.edudelta.nl

Een rooskleurige toekomst voor de volkstuinen

Gesprek met Gerard Peters, tuin 27

"Gezamenlijk en eensgezind de schouders eronder, dat maakt onze vereniging toekomstproof," aldus Gerard Peters. Gerard heeft in maart na zes jaar zijn functie als tweede voorzitter van VTV Blijdorp neergelegd. Hij heeft een belangrijke invloed gehad op de toekomst van onze vereniging. Als onderhandelaar sprak hij met diverse gemeentediensten om VTV Blijdorp met minimale schade door de gemeentelijke plannen met Park Zestienhoven te loodsen. Als voorzitter van de Raad van Commissarissen van de Rotterdamse Bond van Volkstuinders zit hij dicht bij het vuur en weet hij wat er speelt in Rotterdam.

Stad en recreatie

"Er zijn enkele belangrijke ontwikkelingen waardoor de vraag naar volkstuinen zal toenemen. In de stedelijke ontwikkeling raakt men ervan overtuigd dat burgers zich alleen aan een stad binden als die stad kwaliteit biedt. Dus waar het prettig wonen, werken en recreëren is. Momenteel vertrekken er meer Rotterdammers uit de stad dan dat er mensen in komen. Dat is slecht voor de stad. Daarom probeert Rotterdam zich aantrekkelijker te maken, zodat de mensen

er willen blijven wonen. Volkstuinen – een typisch stedelijk verschijnsel – horen daarbij. Wat is er fijner dan vlak bij je hoogbouwflat een eigen stukje grond te hebben in een parkachtige omgeving, waar je naar eigen inzicht in kunt tuinieren."

Volgens Gerard is de stedelijke kwaliteitsimpuls een kans voor de volkstuinen, ook voor VTV Blijdorp. Nu al is de vraag naar volkstuinen groter dan het aanbod, er is een permanente wachtlijst. Gerard: "Daarnaast wordt energie in de nabije toekomst schaars, dus duur. Dat betekent minder (verre) reizen, meer recreatie en vakanties in de eigen omgeving. Een volkstuin met groen en rust op een kwartiertje fietsen van huis is dan een prima alternatief."

Kwaliteitsslag

Gerard benadrukt dat het belangrijk is dat die volkstuinen wel wat te bieden hebben, niet alleen voor de tuinders maar ook voor recreërend publiek. "Kijk naar VTV Blijdorp en VTV Zestienhoven. Die liggen binnenkort ingebed in de parkachtige omgeving van Park Zestienhoven. Dan zijn wij onderdeel van de Groene Loper, de verbinding tussen de stad en het buitengebied. In dit recreatiegebied komen mensen wandelen en genieten van de natuur. Ook op ons complex. Dus is het nodig dat tegelijk met de aanleg van het park en de herinrichting van onze entree, ons complex een flinke onderhoudsbeurt krijgt: sloten uitbaggeren, nieuwe beschoeiing aanleggen, paden herstellen. Ook op de tuinen zelf is een kwaliteitsslag nodig: tuinen in goede staat van onderhoud brengen, tuinen creëren met een grotere diversiteit, veel siertuinen en tuinen met gewassen, op een natuurlijke manier tuinieren, oude huisjes vervangen door nieuwe huisjes die een grotere verscheidenheid in architectuur kennen."

Toekomstbeeld

"Je kunt nog verder gaan, ideeën zat. VTV Blijdorp als een modern complex waar we op >>

duurzame wijze door middel van zonnepanelen zelf in onze energiebehoefte voorzien. Met een goede internetaansluiting, zodat je naast het tuinieren ook nog lekker rustig in je tuin kunt werken. Enkele tuinen ingericht als beginnerstuinen, waarin mensen die interesse hebben in een tuin, maar nog nooit getuinierd hebben het een jaartje kunnen proberen. Tuinen speciaal ingericht voor ouderen die zelf (bijna) niet meer in staat zijn om een eigen tuin te onderhouden, maar zo nog wel kunnen genieten van al het moois dat groeit en bloeit. Reststroken op het complex die thematisch ingericht worden ter lering en vermaak, bijvoorbeeld met kruiden, geneeskrachtige planten, een vlindertuin etc. Waarom zouden wij niet enkele tuinen omtoveren tot schooltuinen? Het verenigingsgebouw is dan in het seizoen dagelijks open en heeft een divers aanbod van gezonde hapjes en drankjes. Er zijn regelmatig lezingen, cursussen (bijvoorbeeld natuurlijk tuinieren, snoeien, eerste hulp bij tuinongelukken), concerten, gezamenlijke etentjes met producten uit eigen tuin. Eenmaal per jaar houden we open huis en kunnen de bezoekers de tuinen en de huisjes bezichtigen, tonen de kunstenaars en hobbyisten op ons complex hun werk en is er een rommel- en een plantenruilmarkt. We sluiten het seizoen, zoals vroeger, weer af met een groots lampionnenfestijn, waaraan alle tuinen meedoen."

Gemeenschapszin

Gerard: "Dit klinkt weinig revolutionair en jullie hadden misschien ook wel gedacht dat ik het zou hebben over stadstuinen, daktuinen of drijvende tuinen, want ook de buitenwereld vindt dat onze volkstuincomplexen multifunctioneler moeten worden." Maar Gerard is een realist. Want tuinieren is en blijft de belangrijkste

bestemming van de volkstuinen. De maatschappelijk functie van de volkstuinen moet dan ook binnen dat thema gestalte krijgen. Dat kan zoals aangegeven op een hele creatieve en inspirerende manier. "Veranderen is moeilijk en kost veel inspanning, als je om je heen kijkt, zie je hoe langzaam veranderingen gaan. Nieuwe generaties kennen de achterliggende gedachte van een vereniging nauwelijks. Als je merkt hoeveel moeite het kost hen daarvan bewust te maken als ze een volkstuin willen, dan moeten we ons daar geen wilde voorstellingen van maken. Belangrijk voor verandering en het werken aan de toekomst van VTV Blijdorp en volkstuinen in het algemeen, is een goede gemeenschapszin en een goede verenigingssfeer. Want alles wat we doen, doen we vrijwillig. En als we eenmaal gezegd hebben dat we het gaan doen, dan doen we het ook. Vrijwillig, maar niet vrijblijvend."

Dus ook voor de toekomst geldt dat de sfeer en de onderlinge verhoudingen in onze vereniging ongelofelijk belangrijk zijn, om te zorgen dat we de toekomst met een gerust hart tegemoet kunnen zien. Gerard besluit: "Inspiratie, creativiteit, kennis en kunde zijn er genoeg in onze vereniging. Zolang wij het samen doen en gelukkig gebeurt dat steeds vaker en intensiever, komen wij er wel."

*Huisje 27 Gerard Peters
2007*

Tentoonstellingen

TENTOONSTELLING
„BLIJDDORP NA 30 JAAR,,
TOEGANG VRJ

COMPLEX

BLIJDDORP

Linkerpagina:

Eerste tentoonstelling
Westervolkshuis 1939

Clubhuis 20 jaar Blijdorp 1954

Tentoonstelling in
clubhuis 1954

Rechterpagina:

Tentoonstelling september 2007

Tentoonstelling 1977

“Ik doe liever mijn huis weg dan mijn volkstuin!”

Gesprek met Maya Clarijs, tuin 22

“We hebben net vanmiddag in de wasserette de doeken van de najaarstentoonstelling gewassen. Kunnen we nu lekker gaan bedenken wat het deze keer weer zal worden in oktober. We doen het met ons ploegje nu voor het zevende jaar. Nee, over inzendingen hebben we niet te klagen. Toch zouden er meer mensen mee kunnen doen: je hoeft echt niet precies te weten wat de basisregels van het bloemschikken zijn! Je maakt gewoon wat je leuk vindt. Mooi is mooi! Ik zit wel op bloemschikken bij Marie Knoop hoor, en ik heb daar ook veel geleerd. Bijvoorbeeld dat je niet moet proppen, maar als ik nu op cursus een stuk heb gemaakt, dan prop ik het thuis lekker toch vol. Vind ik mooier.

Als je inzending niet past in een van de bestaande categorieën, dan verzinnen we gewoon een nieuwe! Hebben we vorig jaar ook gedaan: ‘vrije

expressie’ was toen nieuw. En wat mensen ook vaak niet weten, is dat het mensen van buiten ‘Blijdorp’ zijn die de inzendingen keuren. En de inzendingen worden anoniem tentoongesteld.

Wurmen en rupsen

Ik heb mijn tuin vanaf 1974. Mijn schoonvader had al een volkstuin aan de Bovendijk, maar ik wou dat niet hoor. Al die wurmen en rupsen, ik heb daar niks mee. Bij mijn schoonmoeder kreeg ik nog wel eens sla met van die slakjes en luisjes... Toen mijn zoon geboren was, leek het me toch wel een goed idee. En dat was het ook, maar ik tuinier altijd met handschoenen aan. Ik heb mijn tuin precies zo ingericht dat ik alles bij kan houden. Vroeger hadden we wel groenten en we wekten heel wat af, maar niemand had er op den duur meer zin in om het op te eten.

Opgravingen

Ons huisje bleek al gauw kuis verrot en de tuin verzakte alsmat. Ger is toen gaan graven en je wilt niet weten wat er allemaal uit de grond kwam. Alles wat je nu naar het milieupark brengt, douwden ze vroeger gewoon in de grond. Jeneverflessen bijvoorbeeld; tassen vol met flessen hebben we weggehaald. Als je naar het huisje toeliep, veerde de grond heel eigenaardig. Weet je wat er onder dat pad vandaan kwam? Een tweepersoons bedspiraal! En dan lag er ook nog een septic tank, met een stuk of vierhonderd condooms erin!

Dorp

Vroeger zat iedereen met kinderen de hele zomer op de tuin. Dat was je vakantie. Er was veel te doen voor de kinderen: lampionoptochten, bloemencorso, filmavond, knutselen, kermis met een rad van avontuur... Een half uur van te voren liep er dan iemand met een bel over de paden om aan te kondigen dat er een activiteit begon. Het was net een dorp waar iedereen elkaar kent. Hartstikke gezellig. Bij ons op het hoekje is het nog wel een beetje zo hoor. Als het zo uit komt, vraag ik tante Jo of ome Ton om mee te eten.

We hebben wel eens lampionnen gemaakt voor heel ons laantje. Meneer Vermaas liep zich dan elke avond rot, met een trap, om de waxinelichtjes aan te steken.

Toen wij net een nieuw huisje aan bouwen waren en niet zoveel aandacht hadden voor de tuin, wilde mijn dochter meedoen aan het bloemencorso. Ome Piet en ome Aad hebben toen voor haar hun tuinen vol afrikaantjes gezet. Die tuinen waren dus na het corso helemaal kaal.

Mol op de brommer

Van bestrijdingsmiddelen moet ik niks hebben, maar ik heb veel last van mollen. Ik heb er in het

begin wel eens een gevangen. Zo lief om te zien! Ik deed hem in een emmer en toen hebben Ger en ik hem samen op de brommer een eind verderop gebracht en hem weer los gelaten.

Wanneer had je die overstroming nou toch ook alweer? Om vliegveld Zestienhoven droog te houden, maalden ze al het water de polder in en wij stonden blank. Mensen met vis in hun vijver kregen soms de grootste ruzie als ze hun vissen in de tuin van hun buurman zagen zwemmen. Bewijs dan maar eens dat Pietje van jou is!

Ik heb het hier altijd naar mijn zin. Ondanks dat de tijden zo veranderd zijn. Mijn tuin is toch het belangrijkste. Ik doe liever mijn huis weg dan mijn volkstuin. Die is niet in geld uit te drukken. Als je hier de hol afloopt, voel je het al: rust en vrijheid!"

Wateroverlast 1974

Bloemencorso 1979

Bloemencorso 1979

Geluk op de tuin

Gelukkige volkstuinders:

Karen Wassink

Cor van Leeuwen

Diana van der Jagt

Wij (de volkstuinders) zijn met zijn allen enorme geluksvogels. Geluksvogels, omdat we een volkstuin bezitten. Nu weten wij dat natuurlijk al lang. En al die mensen die in de 75 jaar voor ons een tuin hadden, wisten het ook. Mensen met een volkstuin zijn gelukkiger dan mensen met een tuin aan huis, en mensen met een tuin zijn weer gelukkiger dan mensen zonder tuin.

In februari begint 'het' al te kriebelen. Nog even en we kunnen weer tot aan onze oksels in de aarde wroeten. De strijd aangaan met onkruid. Zaailingen verzorgen alsof het te vroeg geboren zuigelingen zijn. Werken, totdat alle spieren van ons lichaam pijn doen. Met een voldaan gevoel gaan slapen en de volgende dag weer opnieuw beginnen. Wat een geluk!

Geluksbacteriën

Vooral dat tot je oksels in de aarde wroeten is mazzel. Uit onderzoek van de Universiteit van Bristol is bijvoorbeeld gebleken dat een bepaalde bacterie die voorkomt in tuinaarde maakt dat je beter in je vel zit. De *Mycobacterium Vaccae* heeft net zo'n invloed op de hersenen als een antidepressivum. De bacterie zet de hersenen aan tot de productie van meer serotonine. Serotonine heeft een opwekkende werking en is betrokken bij stemming en emotie. Kortom: die aarde maakt dus dat je je lekker voelt!

Groeien en bloeien

Ook wordt tuinieren gebruikt als therapie voor allerlei soorten mensen. Voor mensen met een burn out, voor ouderen met Alzheimer, voor ontspoorde kinderen en noem maar op.

Volkstuinders zijn gelukkig, want wij raken in flow (vergeten de tijd, onszelf en de wereld om ons heen) als we aan het onkruid wieden zijn, omdat we één zijn met de natuur. We creëren een eigen paradijsje. We staan heel vaak bloot aan opwekkende lichtstralen. EN we hebben

Gelukstip:

In geval van tuintegenspoed is het maar beter om vriendelijk aan de slakken of de rupsen te vragen: "En, was het lekker?", dan om te mopperen. Mopperen verlaagt acuut het geluksgevoel!

elkaar! Ons geluk wordt meer, omdat we onze liefhebberij delen met mensen in onze directe omgeving. De leden van VTV Blijddorp. Maar houden we dit geluk alleen voor onszelf? Welnee! Wij dragen ook nog bij aan andermans geluk. De omwonenden van ons complex, zelfs degene die niet van tuinieren houden, genieten van al dat groen dat wij laten groeien en bloeien. Kijken naar groen biedt mensen rust en helpt herstellen van stress en vermoeidheid.

Geluksdeskundige

Hoe weten we dit allemaal? Jacqueline Boerefijn (tuin 102) studeert "positieve psychologie" in Londen en schrijft over dit soort geluksfenomenen. Op het Groen van Prinstererlyceum in Vlaardingen en op de Hogeschool Rotterdam geeft zij bovendien 'Lessen in Geluk'. In haar lessen leert ze vooral hoe je je positieve ervaringen versterkt en hoe je positiever kunt omgaan met negatieve ervaringen. Ze dicht de volkstuin grote geluksbevorderende kracht toe.

“Eerst komt er zo’n krom koppie en dan ... hup: is het ineens een plantje!”

Gesprek met Bram en Agaath Peitsman, tuin 138

Bram: “Toen ik hier nog geen tuin had, stopte ik al bolletjes en plantjes in het gemeenteplantsoentje in mijn straat. Tot mijn buurman, die al een tuin had op Blijdorp, op een dag tegen me roept: “Hé Bram, moet je horen: ik heb je opgegeven voor een tuin!”. Ik nog tegenstribbelen, want ik ben helemaal geen verenigingsmens. Maar Agaath zei: “Doe het nou maar.” En nou ben ik hier al vijfentwintig jaar gelukkig!”

Heerlijke flauwekul

Verenigingsmens of niet, wat hebben we een lol gehad met al die activiteiten van vroeger! Play back, bingo, dansavonden, barbecue, fietstochten, zevenkamp (is dat een verspreking Bram? red.) D'r waren d'r bij die vielen de knieën uit d'r broek, zo enthousiast waren ze. En ik kwam van de spierpijn m'n bed niet meer uit.”

Agaath: “Weet je, die flauwekul van vroeger, die mis ik. Zo jammer dat niemand heeft meer zin heeft in flauwekul!”

Bram: “Verkleed vissen bijvoorbeeld! Ik ging als bloemenmeisje, mandje aan m'n arm, hoofdoekje om... En de vrouwen kwamen dan langs met een kruiwagen met koffie en koek. Wat we vingen deed er niet toe: snoek, blikjes, voorn-tjes. De vissen werden gewogen en gemeten door een paar lui die daar speciaal voor waren aange-steld en dan gingen ze de sloot weer in.

Groente verbouwen

Over het verbouwen van groenten heb ik veel geleerd van meneer Schaap, mijn buurman van 137. Ik zal nooit vergeten wat hij deed tegen de gevreesde knolvoet, een schimmel die je kolen opvreet. Hij knipte kraagjes van asfaltpapier die hij rond de plantjes legde. Niemand vroeg zich toen af hoe ongezond dat kon zijn. Maar voor de mollen had meneer Schaap ook geen oplossing. Ze kruipen verdorie ook onder m'n kapcijnders!

Weet je nog, in 1986, toen het mis ging met die kerncentrale in Tsjernobyl? Ik moest van m'n zoon de spinazie weggooien. Ik heb het niet

gedaan. Het stond toch onder glas? Ik ga me daar m'n prachtig mooie spinazie weggoaien! En we zijn d'r allebei tachtig mee geworden.....

Vroeger gooide ik duivenmest bij de compost. Mijn tuinmaat Jack de Hoog woonde naast een duivenhouder. Die stopte bij Jack elke week een briefje in de bus met: 'hij is voll' Om de beurt kregen we dan een emmer met duivenstront. Als het door de compost gemengd was, liet ik dat twee à drie jaar liggen. Mooi spul...

Zaaipret

Of ik trots ben op mijn tuin.....?"

Agaath: "Zol En niet zo'n klein beetje ook!"

Bram: "Ik heb het hier altijd naar mijn zin. Als je dat allemaal ziet groeien en bloeien! Een zaadje van een kroot is net een stukje kurk. Ik doe ze met een stokje in een potje, want ze zijn te klein voor je vingers. En na veertien dagen zie je de rode blaadjes al komen."

Agaath: "Kijk 'm glimmen?!"

Bram: "En dan de tuinbonen! Dan komt er zo'n krom koppie en dan.... hup: is het ineens een plantje. En dat vind ik al vijftientwintig jaar prachtig! Andijvie ook: dat is net zand. Dat strooi je uit in een klein laagje en na een week of twee komen de plantjes al. Heerlijk vind ik dat!"

De Wiltfang

tuingereedschap voor liefhebbers

Winkel
Nieuweweg 20a
Laren 't Gooi
Tel: 0346-218111

CATALOGUS BLADERBAAR ONLINE
www.dewiltfang.nl

Meststoffen
Veenproducten
Gewasbescherming

Met gemak meer groen in uw tuin.

www.culvita.nl

De fotos op deze pagina worden gesponsord door Danny Blesing, tuin 24

Landzicht biologisch
groentenabonnement.nl

Biologische groenten, sociaal voor geteeld.

Wekelijks af te halen bij Museum Oud-Overschie en op vele andere adressen in Rotterdam (zie website)

**Boerderij Landzicht
Mees & Ageeth Visser**

Broekseweg 2a
3291 LA Strijen
T: 078-6743151

info@groentenabonnement.nl

www.groentenabonnement.nl

-advertentie-

Zaaien en Planten is leven wekken..!

Ons assortiment is "likkebaarden"
voor de liefhebber.

O.a. de grootste zadencollectie
van Europa.

Bloembollen in geuren en kleuren.
Bezoek onze vernieuwde website.

Vreeken's Zaden
Voorstraat 448
3311CX Dordrecht

www.vreeken.nl

NIEUWE
VERPAKKING

Culterra 10-4-6 de bemesting voor gazon en tuin

Culterra is al 40 jaar de complete milieuvriendelijke meststof voor de gehele tuin. Van gazon tot moestuin, van buxus tot roos de Culterra zorgt voor de juiste voedingsbalans in de bodem van de gehele tuin. Door haar langdurige werking zal de tuin er op alle momenten goed uit blijven zien.

Voor meer informatie en tuintips zie www.culterra.nl

Jan Kooijman/Bureau K
Architectuur & design

Piekstraat 15f 3071 EL Rotterdam
email: bureau@bureauk.nl
telnr. 010 4111239

Door de jaren heen: Technische vooruitgang op de tuin

1934 Oprichting van de vereniging: het complex ligt aan de Abraham van Stolkweg.

1937 Aanleg van de eerste waterkraan.

1942 Verhuizing naar Laag Zestienhoven.

1948 De waterleiding wordt verder doorgetrokken, er komen meer kranen.

De afvalstort op midden van complex is groot probleem. Bij het branden klagen bewoners van Zestienhovensekade. Voortaan wordt afval afgevoerd.

1949 De waterleiding is doorgetrokken tot de Prunuslaan met hergebruikt pijpmateriaal. Nieuwe materialen zijn zo duur, dat men eerst wil wachten tot de prijzen zakken voor verdere aanleg.

1950 Tuinwinkel verkoopt nu ook butagasinstallaties (o.a. kooktoestellen).

1954 Elektra aangelegd naar het clubhuis.

1957 Er komt een COOP seizoenswinkel op het complex voor de dagelijkse boodschappen. De waterleiding wordt vernieuwd.

1958 Er wordt laanverlichting aangebracht op de Vroegoplaan naar het clubhuis.

1961 Aanschaf stencilmachine.

1962 Er is een telefooncel op het complex geplaatst.

1965 Het toilettengebouw is gereed. Voor f 5,- borg kan men een sleutel voor de toiletten krijgen. Tijdens het seizoen

worden toiletten geregeld schoongemaakt en bij afsluiting van de waterleiding gaat de zaak op slot tot volgend voorjaar.

1968 Aanleg waterleidingen in de huisjes.

1970 Er is weer een brandplaats waar leden hun brandbaar afval kunnen afgeven om te laten verstoken.

1971 Er komen containers om zakken huisvuil in te doen.

1974 Het verenigingsgebouw krijgt centrale verwarming.

1975 Vernieuwing van de toilettengroep.

In de ledenvergadering van september doet men een voorstel voor het aanleggen van elektriciteit naar de huisjes. Het voorstel is nog niet goed uitgewerkt. Men denkt dat het per huisje wel eens f 700,- kan gaan kosten.

1976 Bouw van een acculaadinrichting.

Er verschijnen op diverse huisjes TV-antennes. Die moeten eigenlijk op de vliering worden gezet. De gemeente staat zichtbare TV-antennes op volkstuincomplexen niet toe.

1978 De stencilmachine is versleten.

Er worden watermeters geplaatst.

Accu's kunnen 's winters worden bewaard en op peil worden gehouden voor f 10,-.

1985 Er mag vanaf dit jaar geen tuinafval meer worden verbrand op het complex. Open vuur is verboden.

1987 Een aantal leden verzoekt het bestuur wederom om de mogelijkheden en kosten van elektriciteitsaanleg naar de huisjes te onderzoeken.

1989 Een aantal leden schaft (met subsidie) zonnepanelen aan.

Het gebruik van motormaaiers wordt vanwege lawaaioverlast (niet zonder protest van sommige leden) verboden.

2004 Wederom is er discussie over gebruik van stroom op de tuinen.

2005 Website van VTV Blijdorp in de lucht.

2006 De ledenadministratie wordt geautomatiseerd en krijgt een online-systeem.

Er wordt een peiling gehouden om te zien of er draagvlak is voor onderzoek naar stroom. Op de ledenvergadering wil 56% van de leden niet en 44% wel dat er stroom komt.

2008 De meerderheid van de leden stemt op de ledenvergadering in met het doen van een onderzoek naar stroomaanleg. Er wordt een commissie gevormd die met een voorstel zal komen.

Vuilverbrandingen jaren 40

1979 Er is een nieuwe typemachine en stencilmachine gekocht. Evenals een frituurbak voor de keuken en een koelkast.

1982 Aanleg van riolering naar de huisjes.

Van Gazanias, Ijsheiligen en grondmonsters, tuinieren op 'Blijdorp'

Werkbeurt Johan 2008

Rechterpagina:

Open tuindagen 2007

Weelderige border 2009

Theo in de
komkommertijd

In de hectische beginjaren van Blijdorp is er weinig geschreven over wat er allemaal groeit op de tuinen. Wel is duidelijk dat in de jaren 30 de opbrengst aan groente en fruit een belangrijke aanvulling vormt op de maaltijd. Zelf groenten telen is goedkoop en vitaminerijk. Vanaf de jaren 50 maken de jaarverslagen melding van een groeiend aantal fruitbomen en een toename van siertuinen. De kweek- en tentoonstellingscommissie teelt elk jaar vele plantjes op de verenigingskwekerij die de tuinleden kunnen bestellen. Dat gaat via een bestelbon in het blad 'Orgaan', de voorloper van de Groene Blijdorper. De inkoopcommissie koopt bij kwekers bovendien veel plantgoed, struiken en vooral fruitbomen in, die in de tuinwinkel worden verkocht. In de jaren 50 zijn dat wel honderd fruitbomen per jaar. In 1960 groeien er 2300 vruchtbomen op het complex!

Omdat de opbrengst aan fruit kennelijk niet altijd even goed is, wordt er in die tijd veel gespoten tegen ongedierte. Later zal blijken dat de natte poldergrond van de tuinen voor een vroegtijdige aftakeling van de fruitbomen zorgt.

Tuinsupermarkt

Er wordt een enorme hoeveelheid plantjes op de vereniging verkocht. In 1960 zijn dat er 6025. In 1966 zijn dat er zelfs 9056. (Zie kader) In de verkoopaantallen zijn ook de tuinmodes terug te vinden. In de periode tussen 1960 en 1966 beginnen de begonia's, de chrysanten en de violen duidelijk aan een opmars. In 1970 keldert de vraag naar dahlia's.

De plantjes worden op een paar vaste dagen in mei verkocht, rond de voorjaartentoonstelling. Sommige leden vinden dat wel erg laat. Maar de commissie houdt voet bij stuk want: 'Ijsheiligen zijn geen Schijnheiligen', de nachttemperaturen in mei kunnen immers soms dalen tot min vijf graden.

De omzet en opbrengst van al die gekweekte en ingekochte plantjes is enorm. In 1979 worden er ongeveer 14.000 perkplanten verkocht. Vooral de bolbegonia's zijn in trek. De inkoopcommissie meldt dat jaar een omzet van meer dan f 50.000,- en een 'winst' van f 4000,-.

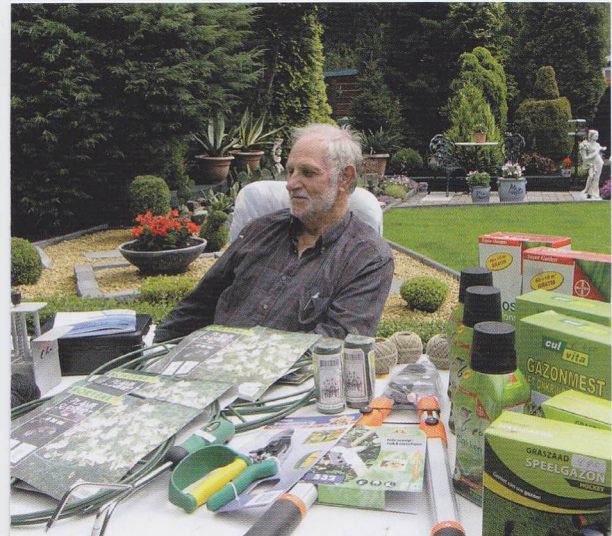
Onderhoud en heggen

Het onderhoud aan de tuinen is voor het bestuur een constant punt van aandacht. In 1974 schrijft de tuincommissie: "U zult het niet geloven maar in december heb ik in een kas nog druiven zien hangen. Hoe die erbij hingen hoef ik u zeker niet te vertellen, maar een schande blijft het."

Door de jaren heen wordt er stelselmatig aangehouden op het onderhouden van de heggen: "Tuinvrienden... laten we dit jaar nu elke veertien dagen eens even met de schaar de heggen bijwerken. Vergeet daarbij ook het vuil niet onder de heg." In 1988 moeten alle heggen van liguster zijn en worden verlaagd naar een afmeting van 40 cm hoog en 15 cm breed. In 2009 dienen de heggen 50 cm hoog en 20 cm breed te zijn.

Kaderclub

In 1966 wordt de Kaderclub opgericht, met als doelstelling om "in samenwerking met alle leden te komen tot een gezond onderhoud van de vaste

bepanting en de vruchtbomenstand op ons complex. Dit streven willen wij bereiken door het geven van voorlichting en het houden van demonstratie o.a. van veredeling van bomen. De proeftuin zal het centrum worden van deze activiteiten." Op deze proeftuin geeft de Kaderclub ook demonstraties in het snoeien van (fruit)bomen. Want zoals in het jaarverslag van 1963 te lezen valt: 'U moet onthouden dat bomen erg veel op mensen lijken en dus ook hun verzorging nodig hebben.'

Ze geven tips als: 'Spuut uw vruchtbomen met vruchtboomcarboleum op een vorstvrije dag in de eerste week van februari.' Na 1982 wordt er niet meer gerept over deze Kaderclub.

Bodemonderzoek

Halverwege de jaren 70 worden er grondmonsters genomen in verschillende tuinen. In het jaarverslag van 1975 wordt uitgelegd hoe aarde, lucht, bemesting en water planten doen groeien. Ook is er een oproep om zelf compost

te maken van het afval op de tuin om dat later als organische mest op de eigen tuin te verwerken. De analisten van die grondmonsters stellen een bemestingsplan samen voor de onderzochte tuinen. Zo krijgt tuin 138 de volgende aanbevelingen:

"Tuin 138 is een gemengde tuin, altijd goed bemest. Bemesten met 40 kg koolzure magnesiumkalk, 10 kg Thomasslakkenmeel. Deze beide goed door de grond mengen. Daarnaast 1 m3 goed verteerde stalmest, 7 kg 7-20-30 en 3 kg magnesiumsulfaat (kieseriet). Tijdens de groei de blad- en bloemgewassen zo nodig een keer bijmesten met 2 x 3 kg kalkammonsalpeter." De aandacht verschuift in de jaren 70 van bestrijden van plaagdieren naar aanmoedigen van gezonde groei door betere bemesting.

Natuurlijk tuinieren

Zo krijgt ook het natuurlijk tuinieren meer aandacht. De schadelijke gevolgen van giftige chemicaliën raken bekend. Soms worden plagen zelfs groter, omdat natuurlijke vijanden zijn 'platgespoten'. Natuurlijk evenwicht levert betere gewassen. Grote pioniers op dat gebied op 'Blijdorp' zijn Jan en Jans Lievenoogen. Beiden schrijven veel voor het clubblad. En hoewel natuurlijk tuinieren minder inspanning lijkt te vragen, wordt door Jans in het 'Orgaan' van zomer 1979 al realistisch opgemerkt:

"Natuurtuinen of wilde-plantentuinen zijn tegenwoordig 'in'. Men denkt: dat is makkelijk, je laat alles maar gaan en de rest komt vanzelf. Niets is minder waar. Elke dag dat je op de tuin bent moet je alles nalopen en beslissen 'Jij mag blijven, jullie moeten eruit' Daar moet je veel over lezen en vooral feeling voor hebben en vergeet niet, het is allemaal BUKWERK."

Aanbod kweek- en tentoonstellings-commissie, geleverd aan de leden in 1960:

2000 salvia's
600 begonia's
220 gazania's
693 violen
1581 eenjarigen
305 dahlia's
248 chrysanten
253 vaste planten
90 heesters
25 kamerplanten
10 knolbegonia's.

In voorraad en volgend jaar leverbaar op de verenigingskwekerij:

100 achillea's
100 chrysanthemums (margriet)
100 primula's
100 phloxen paniculata
100 vaste salvia's.

Verkoop tuinwinkel 1966:

1921 violen à 13 cent
892 chrysanten à 12 cent
408 gazania's à 25 cent
1650 salvia's à 20 cent
574 dahlia's à 30 cent
757 begonia's à 15 cent
894 diverse planten
2560 eenjarige zaaiplantjes

“Van thuiswerker naar tuinwerker”

Gesprek met Rob Dahlhaus, tuin 14.

“We hebben vier jaar op de wachtlijst gestaan voor we in 1972 onze tuin kregen. 37 jaar zitten we hier dus al! We hebben sinds vorig jaar onze derde tuin. In de loop van de tijd is er steeds meer comfort op ‘Blijdorp’ gekomen. Toen we kwamen was er al waterleiding, maar de wc’s kwamen nog uit op septictanks. In de jaren 70 hebben we zelf de riolering gelegd. De gemeente gaf subsidie en legde de hoofdleiding aan, en wij groeven de geulen en plaatsten de buizen vanaf de paden naar onze huisjes.

Wij brengen nog altijd al onze zomers door op de tuin. Al is het tegenwoordig een stuk stiller! Vroeger openden we het tuinseizoen altijd met een feest en dan had je de hele zomer door allerlei activiteiten. Dat mag dan allemaal verdwenen

zijn, wij komen nog altijd in april naar de tuin en gaan pas in september weer naar huis. Het is echt een bijzonder gevoel als je hier in de zomer woont. Als je wakker wordt, ben je meteen buiten. Je ontbijt buiten terwijl de vogeltjes boven je hoofd aan het fluiten zijn!

Acculaadstation

Mijn eerste bezigheid voor de vereniging was het werk op het acculaadstation. Dat was een provisorisch hok waar je de ene dag je accu kon brengen om die de volgende dag opgeladen weer mee te nemen. Dan had je wat 12 volt voor een lampje of zo. Er was toen nog geen sprake van zonne-energie. Die accu’s waren nog een heel gedoe, want je moest er wel een beetje goed mee kunnen omgaan. Ze gingen nogal eens kapot en dan namen mensen dat mij soms kwalijk.

Na mijn werkzaamheden op het acculaadstation kwam ik in de kantinecommissie terecht. Daar werd ik voorzitter van. In die tijd zaten de voorzitters van de commissies automatisch in het bestuur. Je had veel commissies en dus zaten er veel mensen in het bestuur. Die structuur is veranderd, want dat werkte niet goed.

Zonne-energie

Ik heb twee periodes als bestuursvoorzitter meegemaakt: de eerste duurde zes jaar en de tweede negen jaar. Voor die tweede periode heeft de Rotterdamse Bond van Volkstuinders mij gevraagd, toen het bestuur na een ruzie over wel of geen stroom was opgestapt. Stroom is al jaren een heet hangijzer.

Toen door de ontwikkeling van de ruimtevaart de zonne-energie opkwam, kon je ook subsidie krijgen voor twee collectoren en een accu op je volkstuin. Veel tuinders deden dat. Die subsidie bestaat nu niet meer. Maar stel dat we mettertijd toch besloten om stroom naar de tuinen te brengen dan moet dat op een milieuvriendelijke manier. Daarom zijn we – de stroomcommissie waarvan ik deel uitmaak – nu aan het uitzoeken hoe dat zou moeten en hoe we subsidie zouden kunnen krijgen voor zonne-energie.

Globaal zou je kunnen zeggen dat de voorstanders van stroom de tuinders zijn die hier nog de hele zomer wonen en de tegenstanders degenen

Vrijwilligersdag
Maasvlakte en
havens maart
2007

Rob Dahlhuis en
Gerard Peters en
Theo Eikenbroek.

die hier niet vaak slapen. Het gaat ons niet zozeer om de 'luxe' van radio of tv, maar als je hier 's zomers woont, wil je 's winters wel eens wat opknappen aan je huisje en dan is het erg lastig als je de stroom vooraf moet regelen en met grote haspels met draad naar je tuin moet brengen. Maar het belangrijkste is misschien wel dat we met stroom elektrisch kunnen koelen. Veel mensen hebben een koelkast op butagas en ik kom vaak onveilige situaties tegen. Er brandt nu eenmaal altijd een gasvlammetje in zo'n koelkast en we hebben al wat brandjes meegemaakt. Gaskoelkasten en flessengas zijn bovendien duurder dan koelkasten die op zonne-energie werken.

Geen geluidsoverlast

Ik denk dat je niet zo bang hoeft te zijn voor geluidsoverlast als we stroom zouden hebben. Zo is de cultuur bij ons niet. Wij zijn altijd een veel rustiger complex geweest dan de meeste andere in de Zestienhovense polder. Ik denk dat dat komt omdat we zo verscholen liggen. Van alle andere complexen ligt de ingang aan de weg en bij ons moet je eerst de dijk af wil je het hek zien. Ik heb heel vaak – zelfs van bewoners van Overschie – gehoord, dat ze geen idee hadden dat er zo noordelijk nog een volkstuincomplex lag.

Ik moest er wel eens om lachen als tuinders van andere complexen zeiden dat wij elitair waren, waarschijnlijk omdat het hier vrij stil is. En andere mensen die niet van rust houden, noemden ons complex wel eens Hofwijk, naar het crematorium. Ik zit sinds kort ook in de taxatiecommissie. Dat wil zeggen dat ik tuinhuisjes verkoop. Dan merk ik dat de meeste nieuwe tuinders via mond-tot-mondreclame bij ons binnen komen. Zo houdt die cultuur van rust zich min of meer zelf in stand.

Toekomstvisie

Als ik aan de toekomst denk, moeten mij een paar dingen van het hart. Het zou fijn zijn als we beter beseften dat we met ons allen eigenaar van de vereniging zijn en dat je daar dan ook wat voor moet doen! We vertellen dat altijd wel aan aspirant tuinders, dat het een flinke klus is om je tuin een beetje goed te onderhouden, maar we zien erg vaak dat mensen dat onderschatten. En dan al helemaal geen tijd meer hebben voor het verenigingsleven. Dat is wel jammer. We zitten hier toch met z'n allen in een klein paradijs! En dat paradijs zou erop vooruit gaan als we bijvoorbeeld – stel dat je het weekend op de tuin doorbrengt – 's zaterdagsmorgens een bakje koffie gingen halen in het clubgebouw, bij mooi weer buiten op het terras. Misschien kunnen we er wel ontbijten! En weet je wat ook kan? Als we nou zorgen voor een goede internetverbinding, dan zouden alle thuiswerkers onder ons met hun werk op hun tuin kunnen gaan zitten. Thuiswerkers worden tuinwerkers! We moeten met onze tijd mee om te zorgen dat het hier bevolkt blijft!"

Tuin 14, geheel in het nieuw

natuurlijk ook
voor tuinboeken

selexyz & donner

lijnbaan 150 rotterdam. www.selexyz.nl

Hirondelle - Benjamin Verdonck
Foto: Alexis Destoop

Het Centrum Beeldende Kunst is al ruim 25 jaar de kortste weg naar kunst in Rotterdam. Voor tentoonstellingen, evenementen, kunsteducatie en kunst in de openbare ruimte kunt u bij ons terecht. Zie www.cbkrotterdam.nl en schrijf u in voor onze nieuwsbrief en zie www.openbarekunst.nl voor de nieuwste kunstwerken en wandelroutes.

*Al 25 jaar de kortste
weg naar kunst in Rotterdam*

DE GROENE PASSAGE
u heeft voor kwaliteit
u wilt gezond leven
u respecteert de aarde

natuurlijk winkelen
in Rotterdam

- GIMSEL ☉ natuurvoedingssupermarkt
- DE GROENE WEG ☉ bio-ambachtelijke slagerij
- VAN BINNEN ☉ natuurlijk wonen
- HIMALAYA ☉ new age boekwinkel
- WERELDWINKEL ☉ Rotterdam-centrum
- SPIRIT ☉ biologisch eten en drinken
- OOST WEST CENTRUM ☉ cursussen, opleidingen
- ADITI ☉ schoonheidssalon
- GENMAI ☉ uitgeverij

Ruim 2500 m² winkelplezier
voor klanten met visie

Mariniersweg 1-31, hoek Goudsesingel, Rotterdam tel 010 2331933

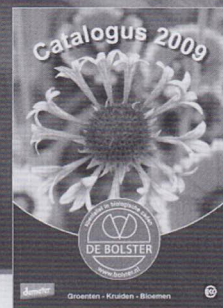
Biologisch
begint bij Bolster.nl

Groot assortiment
biologische zaden:

- groenten
- bloemen
- kruiden

Gratis catalogus
op aanvraag
via www.bolster.nl
of via telefoon:
+31(0)578-621433.

De Bolster
biologische zaden
Oude Oenerweg 13
NL-8161 PL Epe

Tuinder is boven de veertig en steeds vaker vrouw

*Een goed gesprek.
Sjaak en Loes*

Op het complex van VTV Blijdorp liggen 170 tuinen. Maar wie zijn nu die tuinders die samen de vereniging vormen? Waar komen ze vandaan, hoe oud zijn ze, wat is hun beroep en hoe lang blijven ze? Een onderzoekje van het ledenbestand levert de volgende gegevens op.

*Op weg naar het
milieupark*

Van de 170 tuinen staan er 90 ingeschreven op naam van een man en 78 op naam van een vrouw. Twee tuinen die worden opgeknapt zijn tijdelijk van de vereniging. Terwijl vroeger alleenstaanden op het complex zeldzaam waren, zijn er nu volgens schatting 50 à 60. Nog tot 1997 was het lastig om als alleenstaande vrouw een tuin te nemen, al was het niet verboden.

Samen Tuinieren

Niet altijd is duidelijk of iemand alleen een tuin heeft of samen met een ander, omdat maar één persoon lid kan worden. Degene die de tuin het liefste wil, wordt meestal het ingeschreven lid. Soms registreren de partners zich ook, soms niet. Tuinen worden ook niet uitsluitend meer beheerd door stellen of alleenstaanden: circa 5 leden hebben samen met een vriend of vriendin, die geen

partner is, een tuin. Er zijn ongeveer 19 leden met kinderen tot 12 jaar oud.

Elk jaar wisselen 15 tot 20 tuinen van eigenaar.

Dat is iets meer dan 10 %.

Verbazingwekkend is dat 25 % van de leden al meer dan 20 jaar 'op de tuin' zijn. Het oudste lid ontving dit jaar een oorkonde omdat zij 60 jaar lid is van de vereniging. Vijfenzeventig leden, dat is dus bijna de helft, zijn al 10 jaar lid. Misschien is er te concluderen dat de tuinen het meest rouleren onder de nieuwkomers. De nieuwe leden zijn of echte blijvers of vertrekken al snel. Kennelijk valt het tuinieren tegen. Er zijn circa 20 tuinleden die de hele zomer op het complex verblijven. Zij verruilen van april tot oktober hun woning in de stad voor een elektriciteitsloos leven in het tuinpark.

Geboortegolf in jaren 60

De grote meerderheid van de leden is boven de 40 jaar. Het oudste lid is geboren in 1920, het jongste in 1981. Er zijn 39 leden (23 % van het totaal) geboren vóór 1940. Zij zijn dus minimaal 69 jaar oud. Tuinieren houdt je vast jong van lijf en leden. De grootste geboortegolf van Blijdorptuinders vond plaats tussen 1960 en 1969. Er zijn momenteel 43 leden (25 %) tussen de 40 en 50 jaar oud.

De leden komen uit heel Rotterdam naar VTV Blijdorp, maar iets vaker uit Overschie, Blijdorp

en Centrum dan uit andere delen van de stad. Een klein aantal mensen komt uit de randgemeenten.

Handarbeiders verdwijnen

Van de jaren 60 weten we dat de leden van de Rotterdamse complexen de volgende beroepsgroepen vertegenwoordigden: handarbeiders 57 %, hoofdarbeiders 21 %, winkeliers 4 %, gepensioneerden 18 %.

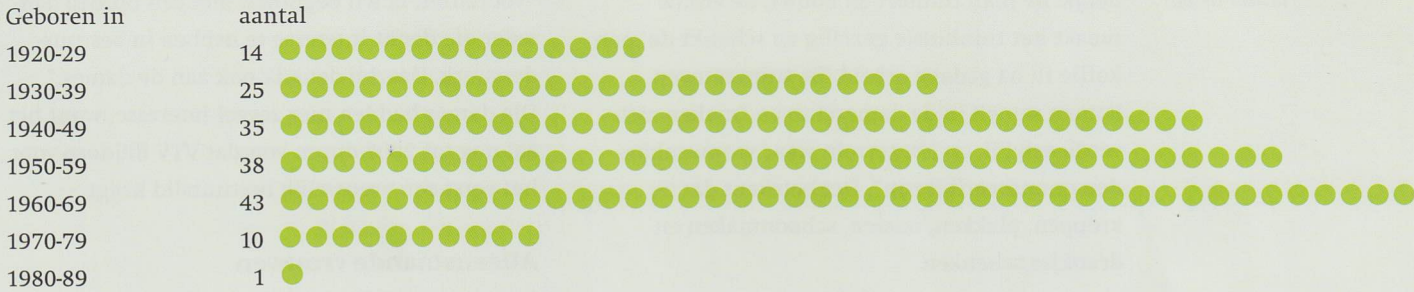
De verdeling van die beroepsgroepen is in de loop der jaren sterk veranderd. In 2009 is de grootste groep van de leden gepensioneerd, vervolgens zijn er veel huisvrouwen, ambtenaren en docenten. Verder zijn de functies heel divers: van bankwerker tot beeldend kunstenaar, van administratief medewerker tot kredietanalist, van slager tot verpleegkundige. Het is opvallend dat de

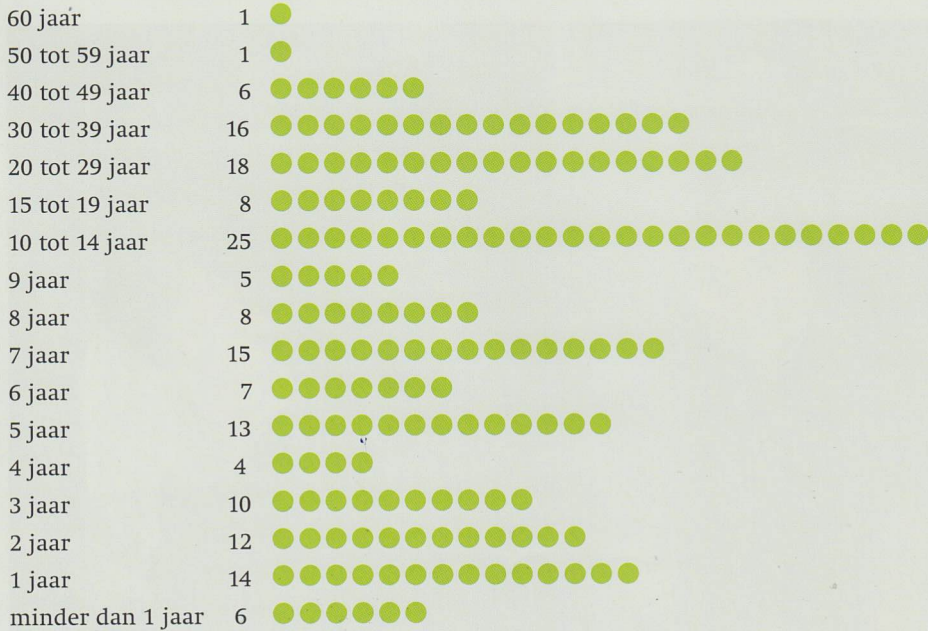
handarbeiders uit de jaren zestig nu in een veel kleinere mate zijn vertegenwoordigd. De gepensioneerden promoveerden van een kleine naar de grootste groep. Hebben werkenden het te druk gekregen voor een volkstuin?

Drie generaties op de tuin.
De familie Hoogenes:
Sherilyn, Riet, Jacoline

Leeftijd

Duur lidmaatschap

Vrouwen op de tuin

*De dames
Vos en Reinders
achter de bar*

In 1934 is het recht van de vrouw nog het aanrecht en is de taakverdeling in de volkstuin duidelijk: de man tuiniert en bouwt, de vrouw maakt het tuinhuisje gezellig en schenkt de man koffie in na gedane arbeid. De tuinvrouwen komen samen in de damesclub en “maken zich verdienstelijk op het terrein waar vrouwenhanden onontbeerlijk zijn”. Dit betekent dat zij knippen, plakken, naaien, schoonmaken en drankjes schenken.

Het hoofd van het gezin, de man, wordt lid van de vereniging. Dat verandert lange tijd niet.

*Rini Ottervanger
en Jos Peters*

Vrouwen kunnen wel meedoen aan activiteiten en in clubs zitten, maar meebeslissen is er nog niet bij. Zelfs in 1982 kunnen vrouwen nog niet meestemmen of in een commissie zitten.

Partnerlidmaatschap

In 1990 wordt het partnerlidmaatschap ingevoerd. Ben je partner van een lid, dan kun je voortaan ook meebeslissen. In de praktijk betekent dit dat de getrouwde vrouwen van wie de man lid is van VTV Blijdorp stemrecht hebben. De jaarverslagen vanaf de jaren 90 maken ook melding van vrouwen die in de jeugdcommissie of tentoonstellingscommissie zitten.

Nog In 1992 wordt de heren bestuursleden bedankt voor hun inzet en “(hun) vrouw dank ik hartelijk voor de uren dat zij haar man heeft afgestaan”.

In 1993 is er een tekort aan bestuursleden.

“Voorzitter, ik wil beginnen met een oproep aan ieder die denkt interesse te hebben in bestuursderswerk. Daarbij denk ik ook aan de dames.” Die dames hadden niet zoveel interesse, want het zal nog tot 2008 duren voordat VTV Blijdorp voor het eerst een vrouwelijk bestuurslid krijgt.

Alleenstaande vrouwen

In 1998 vraagt de heer Lid tijdens een Algemene Ledenvergadering: “Hoe staat het bestuur tegenover alleenstaande vrouwen en allochtonen als

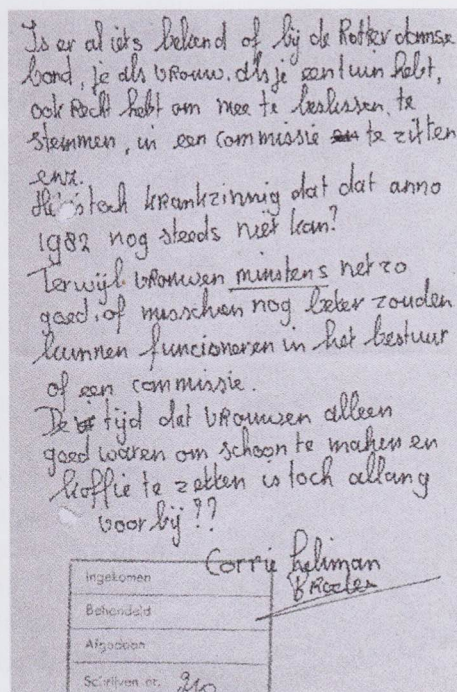

lid van de vereniging?" De voorzitter antwoordt dat hij dit met het bestuur zal bespreken. Helaas geeft het verslag van die vergadering geen uitsluitsel over deze vraag. Maar voor alleenstaande vrouwen is het lange tijd niet goed mogelijk lid te worden. Kwam je je als vrouw alleen toch aanmelden, dan kreeg je steevast een preek over hoeveel werk zo'n volkstuin is. En: "vrouwen kunnen nu eenmaal niet klussen, dus zo'n huisje verwaarloost snel".

Anno 2009 zie je dat in veel volkstuinen de rolverdeling is verschoven: de vrouwen tuinieren, de mannen klussen aan het huisje. Ook is de verhouding man = lid en vrouw = lid flink veranderd. Bij echtparen of samenwonenden is het niet meer vanzelfsprekend dat de man het lidmaatschap aangaat. Degene die de tuin graag wil, wordt lid. Steeds meer vrouwen schrijven zich in, of ze nu wel of geen partner hebben.

Op naar het milieupark

Illustraties jaren '60

brief Corrie Leliman

Links: Helena's Home

“Ecologisch, ja natuurlijk!”

Gesprek met Katrien de Zeeuw, tuin 29
en Lenie Lohstroh, tuin 127

Lenie Lohstroh in de weer
in de moestuin

Privékasjes voor
zaailingen: bodemloze
plastic flessen

Rechterpagina:

Smakelijke oogst

Katrien de Zeeuw:
groentevrouw
van huis uit

Er zijn mensen die een moestuin beginnen om dichterbij de natuur te staan. Er zijn ook mensen die bovendien trendgevoelig zijn. Jamie Oliver, de Engelse kok, is hun grote voorbeeld. Hij heeft als droom dat iedereen gezond eet, en dus kookt met eerlijke producten uit het seizoen. En kijk in de supermarkten: er komen steeds meer ecologische producten in de schappen. Ons volkstuinencomplex heeft een aantal trendsetters. Zij bestieren moestuinen waar op een ecologische manier getuind wordt. Op bezoek bij Katrien en Lenie, die beiden sinds vier jaar een tuin hebben op het complex.

Vruchtwisseling

Lenie: “Je zou kunnen zeggen dat als je geen kunstmest gebruikt en werkt met zogenaamde vruchtwisseling, je jezelf eigenlijk al een ecologisch tuinder kunt noemen.”

Katrien: “Ik heb acht vakken voor vruchtwisseling, minimaal heb je er zes nodig. Dat betekent dat je afwisselt met verschillende soorten groenten op de verschillende bedden, om een optimaal gebruik van de grond te maken. Dan hoeft je ook

geen grond braak te laten liggen. Elk vak krijgt zo elk jaar de voeding die het nodig heeft.”

Slakken eten

Lenie: “En je moet mulchen. Bijvoorbeeld door open plekken met blad te bedekken. We zijn niet echt heel streng in de leer hoor. De paardenmest uit de stallen van de burens aan de Overschiese Kleiweg is prima en wij haalden vorig jaar compost uit de tuinwinkel. Maar ja, hoe ecologisch verantwoord dat eigenlijk is? Wat ook heel handig is, is om planten bij elkaar te zetten die elkaar versterken. Ik heb daar mooie lijstjes van. Kun je zo van mij krijgen.”

Katrien: “Het is altijd weer de vraag wat je moet doen met de beesten die je oogst opeten. Zoals daar zijn: slakken, woelmuizen en mollen. Gif is natuurlijk geen optie. Ik ga dit jaar maar eens slakken vangen voor consumptie. Maar die lijstjes van Lenie zijn ook heel bruikbaar om de beesten die je niet wilt hebben te weren.”

Lenie: “Weet je wat ik dit jaar voor het eerst deed? Voor zaailingen maakte ik een privékasje: ik knip de bodem uit plastic flessen en zet die erover heen. Dan groeien ze goed en het deel dat boven de aarde uitsteekt wordt dan in elk geval niet meteen opgegeten.”

Ecologisch bolwerk?

Katrien: “Er is veel waar je je in kunt verdiepen, als je een ecologische moestuin wilt. Ik noem

maar even wat: voor- en nateelt, signaalplanten, mineralisatie, mengculturen en het wel of niet gebruiken van hybride zaden. Dat is ook het leuke eraan: er valt zoveel te ontdekken!"

Lenie: "Vergeet niet dat het vooral heel lekker is om de groenten te eten! Ze zijn vol van smaak, onbespoten en verser kan niet: overdag in de grond, 's avonds op je bord."

Katrien: "Ik ben de dochter van een groenteboer, dus misschien zit de zin om groenten te telen wel in mijn genen. Maar ik hou van diversiteit: ik heb ook heel veel bloemen in de tuin. Weet je waar ik van droom? Dat we een gemeenschappelijke ecologische groentetuin hebben hier op 'Blijdorp'. Die gebruiken we dan voor onze gezamenlijke 'etentjes uit de moestuin'. Ja, 'Blijdorp' als een groot ecologisch bolwerk! Is dat geen goed idee? Kom bij het honderdjarig bestaan van 'Blijdorp' maar terug. Dan weten we het antwoord."

Blijdorper Rap Van Nel de Haan, tuin 76, 2006

Vandaag mooi weer
We gaan te keer
met graven, spitten, snoeien
Het zal ons wel vermoeien
Maar in gedachten zien we al
de resultaten die het geven zal
Hier de groenten, daar de bloemen
daar de struiken
waar de bijen zoemen
Het grasveld wil ook meegeteld
Paardenbloemen? Onkruid?
Nee, dat trekken we uit
Mooie randjes, mooie paadjes
en we sparen ook nog zaadjes

Drie keer per jaar
knippen maar
20 cm breed en 50 cm hoog
Ruggen in een boog
Oei, even strekken even rekken
en gezwind weer aan de slag
Morgen is er nog zo'n dag

Nee, het is niet altijd zwoegen
tuinen schaft ook veel genoeg
Soms hoor ik over de tuin:
"Om half elf is de koffie bruin"
Leuke dingen voor de mensen
Wat kan je je beter wensen

Weten we nog die mooie dag
Het Shantykoor ging aan de slag

Voor de kantine op het plein
was het voor ons haast te klein
Zingen, zingen daar kwamen ze voor
de VTV was één groot koor

Op zaterdag, mensen aan de slag!
Knippen, maaien, randjes afsteken
Zo gaat dat alle weken {BRAVO}
Prachtig is en blijft deze plek
Ik kan wel zeggen een unieke stek
Wordt het park ontgonnen
wij zijn de dans ontsprongen
Wij zijn in de gratie
VTV BLIJDORP = TOPLOKATIE

Alles reilt en alles zeilt
dankzij hen die onverwijld
dit alles zomaar willen doen
En niet om de poen
Maar niet altijd in de weer
Soms op een keer
zit je stil te denken
aan alles aandacht schenken
Vogels, vlinders, libelles, bloemen
Teveel om op te noemen
Dat is voer voor de geest

En wie dit leest
al die aardige mensen
wil ik nog veel tuinplezier toewensen

“Lekker buitenspelen.”

Gesprek met Ria Lenferink, tuin 183

Ria Lenferink in de
vlindertuin

“Het grote verschil tussen de generaties van tuinders - laten we voor het gemak spreken van de tuinders van vroeger en die van nu - is dat de tuinder van nu lid is van de vereniging om dingen in en rond haar of zijn tuin te doen en niet zozeer voor de gezelligheid van het verenigingsleven. Het is wel zo dat de tuingerelateerde activiteiten die nu aan het opbloeien zijn, zoals de cursus ecologisch tuinieren en de etentjes uit de moestuin, weer gezelligheid met zich meebrengen.

Ik houd vooral van alles wat met natuur te maken heeft. Ik kom van een boerderij, speelde altijd buiten en heb vroeger ook wel getuiniert. Wat mijn werk betreft: ik stond aanvankelijk voor de klas op een basisschool, maar eenmaal voorzien van een biologieakte, gaf ik al gauw allerlei cursussen bij natuurclubs zoals het IVN (tegenwoordig: Vereniging voor natuur- en milieueducatie) en de KNNV (tegenwoordig: Vereniging voor veldbiologie). Ik werk nu bij een natuur- en milieucentrum in Dordrecht. Je snapt dat het tuinieren en de educatie mij in het bloed zitten! Na verloop van tijd wilde ik zelf wel eens in praktijk brengen wat ik anderen leerde. En omdat we thuis een klein tuintje op het noorden hebben, dacht ik over een volkstuin. Dat was zo'n jaar of vier, vijf geleden. Ik bekeek tien complexen en koos Blijdorp: lekker rustig.

De Vlindertuin

En ik was natuurlijk heel blij met de Vlindertuin! Er waren toen al wel wat mensen die zich ermee bezig hielden, maar het kon gebeuren dat wat de een er had ingestopt, er door de ander onbedoeld weer werd uitgeschoffeld.

In overleg met anderen heb ik toen een plan gemaakt en nu gaat er iedere zaterdag tijdens de werkbeurten een stelletje mensen in de Vlindertuin aan het werk onder leiding van iemand die weet wat er zoal moet gebeuren. Nadat we de meeste rommel hadden opgeruimd, zijn we begonnen met wat planten uit de voor het bouwproject onteigende tuinen over te zetten. En zo gaat het gestaag verder. Mijn verlanglijstje voor nog meer planten staat op de Blijdorpwebsite!

De Vlindertuin is eigenlijk een natuurrijke bosrand. Nu bestaat die nog vooral uit hoge bomen en lage planten en bodembedekkers. Een tussenlaag is er nauwelijks. Om ervoor te zorgen dat er meer licht komt, moeten er wat bomen weg. Dat lijkt niet erg ecologisch, maar voor het evenwicht is het wel noodzakelijk. Met de werkploeg van vanmorgen hebben we een els gekapt en het leuke is dat de boom bijna in zijn geheel op de vlindertuin blijft. Van de stam zijn zitjes gezaagd voor de wilgenhut die de kinderen vorig jaar hebben gebouwd. Andere stukken stam en de dikke takken hebben we langs de paden gelegd. Dat zijn goede plekken voor poppen en larven die de

vogels er weer uitpikken. Padden kunnen zich daar onder verstoppen en mossen en paddestoe-
len kunnen er op groeien. De dunnere takken
hebben we vertikaal in de grond gestoken om een
vlechtmuurtje te maken voor een braamstruik en
om de bestaande takkenbult mee te verstevigen.
De twijgen van de els gingen op die takkenbult.
Dat is een geweldige plek voor egels.
Winterkoninkjes, heggemussen en roodborsten
maken er nesten in. Zij vinden daar ook hun
voedsel: spinnetjes, torretjes... En vlinders kun-
nen er in overwinteren! Uiteindelijk vergaat al
dat hout en komt het ten goede aan de bodem en
de planten.

Geen vlinders zonder brandnetels

Iedereen wil leuke vlinders op zijn tuin, maar
niet de brandnetels waar ze hun eitjes op afzet-
ten en waarin de rupsen zich ontwikkelen! In de
Vlindertuin laten we hier en daar met opzet
brandnetels staan als waardplant – dat is een
gastheerplant - voor een aantal vlindersoorten.
Vroegbloeiende inheemse struiken en bomen als
meidoorn, sleedoorn, lijsterbes, vlier, vuilboom
en wilg zijn belangrijk voor de nectar voor de vol-
wassen vlinders. Ze staan er wel, maar er moet
nog wat bij. Ook voor bijen en andere insecten is
dat belangrijk. Veel andere nectarplanten vind je
genoeg op de volkstuinten. Dus de vlinders komen
vanzelf naar je toe. Over dit soort beheer heb ik
veel geleerd in mijn opleiding tot ecologisch
hovenier.

Ik heb nog tijd voor mijn eigen tuin hoor. Er is
een deel moestuin, met sla, andijvie, peentjes,
kievitsbonen.... Ik heb veldsla onder glas en in de
kas druiven en tomaten. Er is ook een bosrandje,

een grasveldje en een border met inheems spul:
stinzenplanten en wilde planten.

*Excursie open tuindagen
juni 2008*

Ja, er is wel iets waar ik trots op ben: op mijn
compost! Die gaat heel goed! Ook een mooi voor-
beeld van wat je noemt 'met de natuur meewer-
ken'. Gebruik wat je op je tuin hebt, ga niet met
aarde of wat dan ook slepen. En ik ben trots op
de vlindertuin natuurlijk! De groene puntjes ver-
schijnen nu alweer: boshyacinten, krokussen,
sneeuwkllokjes... Een wereld van verschil met vier
jaar geleden.

Recreëren op fietsafstand

Als ik aan de toekomst van onze volkstuinten
denk, dan hoop ik maar dat we kunnen behou-
den wat er is. Vroeger lagen de volkstuinten ver
buiten de stad en als de gemeente bouwgrond
nodig heeft, zou ze onze volkstuinten verder naar
buiten kunnen verplaatsen. Maar dat is heel duur
en waar zouden we naartoe moeten? We kunnen
waarschijnlijk alleen voortbestaan in de vorm die
we nu hebben als we 'recreatief medegebruik'
bieden: we worden wandelgebied bijvoorbeeld. Bij
ons vind je een grotere diversiteit aan flora en
fauna dan in een willekeurig park. Het vestigings-
klimaat van Rotterdam - nog zo'n term - vaart
ook wel bij ons: mensen kunnen wonen in de
stad en recreëren aan de rand ervan, op hun
volkstuin op fietsafstand. Goed voor de volksge-
zondheid, goed voor de natuureducatie, goed
voor het instandhouden van de groene longen
van de stad. Daar zijn stapels rapporten over.
Kom maar lekker buitenspelen, zou ik zeggen!"

Open Tuinen Dag - Boerendag

Buitenterrein museum Oud-Overschie

Markt met diverse kramen; tuin- en boerenattributen,
pottenbakken, wol spinnen ect.

Pony rijden • Schaapskudde • Beslaan paarden • Boerenkapel

Zaterdag 20 juni 2009

van 10.00 uur - 16.00 uur

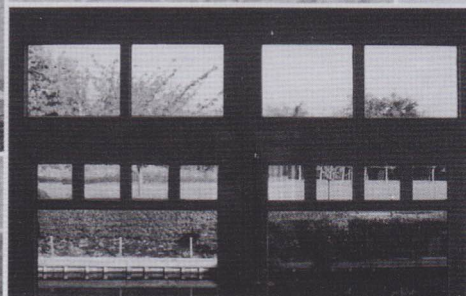
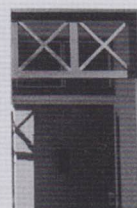

Museum Oud Overschie

Overschie Dorpsstraat 134-140
3043 CV Rotterdam
Tel. 010-4158864

J.A. LOPS & ZN B.V.

TIMMER- EN METSELWERK

TEL 4 657270

J.A. LOPS & ZN B.V.
Timmer- en Metselbedrijf
Rotterdam

VERBOUW | AANBOUW

Herinrichtingsplan Park Zestienhoven

Natuurgebied de Ijskelder naast het complex blijft behouden.

Anno 2009 zitten VTV Blijdorp en het aangrenzende VTV Zestienhoven middenin de gevolgen van de gemeentelijke plannen voor de herinrichting van polder Zestienhoven. Voor dit plan zijn inmiddels 248 volkstuinen verdwenen. Het complex "De Bovendijk" waar 68 tuinen waren, bestaat niet meer. VTV Blijdorp moest 24 tuinen offeren. Bij VTV Zestienhoven verdwenen 156 van de 340 tuinen.

Park Zestienhoven

Park Zestienhoven wordt – volgens de promotie op de speciale website: "een gebied van brede lanen en statige villa's op royale kavels. En ook

van romantische binnenhoven met verrassende woonoplossingen. Park Zestienhoven, daar ga je dus wonen omdat je niet een beetje maar álles uit het leven wilt halen." In de loop van de komende 10 jaar worden in hét Rotterdams Buiten zo'n 1.800 woningen gebouwd. De geplande architectuur is ambitieus. De nadruk ligt op chique vormgeving met eigentijdse elementen en veel groen.

Jaren 90: plan Noordrand

Al in 1992 is er sprake van een IPNR (InrichtingsPlan NoordRand) dat door de gemeenteraad wordt afgewezen. Jarenlang blijft het stil, maar in 1998 is het ineens weer actueel. In 1999 presenteert wethouder Kombrink in een persconferentie de plannen voor de polder Zestienhoven. Vijf volkstuincomplexen worden in hun bestaan of omvang bedreigd. Ook het Park Zestienhoven, dat in de jaren 70 is aangelegd, zal moeten

Gerooide tuinen

wijken. Er wordt een protestmanifestatie gehouden met als inzet het behoud van het Park Zestienhoven en de volkstuincomplexen. De plannen worden door de gemeente bevroren, er is nader onderzoek nodig.

Masterplan Pastors versus Ieders Land

In 2003 valt de bom dan definitief. Wethouder Pastors van Leefbaar Rotterdam komt met een Masterplan voor polder Zestienhoven. Het plan is enorm ingrijpend en gaat ten koste van veel natuurgebied. Bewoners van Overschie, voetbalverenigingen, ondernemers en betrokken volkstuinders verenigen zich in een tegenbeweging: 'Ieders Land'. Zij vragen subsidie aan bij het

Eerste deel Park Zestienhoven al opgeleverd

ministerie van VROM om een alternatief plan te ontwikkelen. VROM stemt toe. Maandenlang wordt er hard gewerkt aan een tegenhanger voor het Masterplan van Pastors. Er wordt gerekend en getekend. Uiteindelijk wordt het plan net zo glosy gepresenteerd als het Masterplan. Conclusie: vrijwel dezelfde doelen kunnen worden bereikt op een efficiëntere manier, voor minder geld en met behoud van meer natuur. Met name de Ijskelder is inzet. Dit natuurgebied zou in het Masterplan volledig bebouwd worden.

Op 14 juni 2003 worden de plannen van Ieders Land met veel tamtam toegelicht in het verenigingsgebouw van VTV Zestienhoven, in aanwezigheid van gemeenteraadsleden en natuurlijk Pastors. Er is zelfs een website. Op de drie betrokken volkstuincomplexen vinden allerlei activiteiten plaats. Nieuwe en oude leden van VTV Blijdorp hebben de handen ineens geslagen en een open dag georganiseerd waarbij mensen op de tuin kunnen kijken en waarbij ook allerlei kunstwerken tentoongesteld worden. Er is ook een fietstocht door het gebied georganiseerd waaraan gemeenteraadsleden deelnemen.

Volkstuinen moeten toch verdwijnen

Diverse politieke partijen in Rotterdam reageren positief op het plan Ieders Land en geven aan dat te willen volgen. Er wordt op het internet gedebatteerd over het vraagstuk: "Moeten er woningen en volkstuinen verdwijnen voor het Masterplan?". Maar politiek is weerbarstig. Er wordt toch geko-

zen voor het plan van Pastors, met als wijziging het behoud van de IJskelder en het behoud van een groot aantal volkstuinen. Aanvankelijk zouden er meer dan 300 tuinen moeten verdwijnen. Ook de woningen aan de Bovendijk hoeven niet te worden gesloopt. De volkstuinders bedingen bij de gemeente een natuurlijk-verloopregeling, zodat de volkstuinen die moeten verdwijnen in fasen worden gesaneerd en tuinders die door willen gaan met tuinieren een andere tuin op het eigen complex kan worden aangeboden.

Vanaf 2004 wordt er met de gemeente gesproken en onderhandeld over de uitvoering van Plan Park Zestienhoven. Hier en daar kunnen nog enkele vierkante meters tuin gespaard worden – weer een volkstuin gered. Tot op de dag vandaag zijn nog niet alle details van Park Zestienhoven geregeld. Maar vanaf 2004 wordt er een begin gemaakt met het fasegewijs ontmantelen van 24 tuinen op ons complex. De laatste fase is eind 2008 afgerond.

2004 is het jaar van hartzeer en tranen. De gemeente compenseert de tuinders. Maar ja, als je al jarenlang met hart en ziel je tuintje inricht en een klein plantje hebt zien uitgroeien tot een hoge boom, dan steekt het tot diep in je ziel als die boom dan gekapt wordt. Sommige tuinders vinden een andere tuin op het complex, anderen stoppen ermee. Wij verwelkomen ook enkele tuinders van VTV Bovendijk.

Park wordt bouwplaats

Eind 2007 moet dan ook het Park Zestienhoven eraan geloven. Alle bomen die op toekomstige bouwplaatsen staan, worden gerooid. Deels illegaal, volgens bewoners van Overschie, omdat de gemeente niet voor alle bomen een kapvergunning heeft aangevraagd. Nu ligt er een enorme berg zand dat moet inklinken, zodat er over een paar jaar huizen gebouwd kunnen worden. Op de tekeningen en de 'moodboards' van de gemeente ziet het er allemaal veelbelovend en mooi uit. Park Zestienhoven, een stadspark waar het goed recreëren is. Waar wandelaars over romantische dijkjes lopen die uitkijken op een nieuw park en op twee volkstuincomplexen die hun opgeknapte historische poorten wijd openzetten om publiek te ontvangen.

Wie droomt heeft de toekomst. Wij wachten niet af, maar zullen er voor blijven vechten dat ook onze droom uitkomt.

Treurlied over een verdwenen tuin

Bestaand lied, aangepast door

*Adrie en Jan van der Linden,
voorheen tuin 59, voorjaar 2008.*

Mijn knolletjes, mijn bolletjes
mijn bloemetjes, mijn tuin
mijn rozen, mijn radijnen
alles weg onder het puin
Zo'n 22 jaar geploeter
hup in één klap zomaar weg
Ze zeggen: je kon niet anders
Ze zeggen: je hebt pech

Wij zijn pas weer gaan kijken op de tuin
Ach, we weten niet goed waarom
Mijn buurman vond het onzin
en mijn buurvrouw vond het stom
Maar wij kunnen het toch niet laten
22 jaar is toch een tijd
En weet je: zonder tuintje
zijn wij eigenlijk alles kwijt

Waar eens onze rozen bloeiden
vonden wij een doos
Daarin lag op de bodem
een kapotte plastic roos
en daar storen wij ons niet aan
maar wij snappen niet dat ze van onze tuin
een puinhoop maken kan

Een bron van inspiratie

Wat echt belangrijk is ZINGEVING VOOR Karen Wassink ALLEDAG

lannoo

Karen Wassink schreef een boek dat is opgebouwd aan de hand van zeven thema's: aanvaarden, verlangen, hoop, vertrouwen, loslaten, liefde en willen.

Uitgangspunt zijn alledaagse situaties waarin iedereen zich kan herkennen. Deze worden gekoppeld aan filosofie, psychologie, religies, gedichten en de natuur in de volkstuin.

Na elk hoofdstuk volgt een praktijkgedeelte met oefeningen en tips.

"Een praktisch boek dat inspiratie biedt aan iedereen die op zoek is naar verdieping in het dagelijks leven, een aanrader."

(tijdschrift Diep, inspiratie voor nu)

"Een aangename verrassing in het grote aanbod van zingevingboeken. Niet alleen door de inhoud, maar ook door de manier waarop de schrijfster de thema's verwoordt en behandelt."

Zij blijft in haar woordgebruik steeds dicht bij wat mensen denken, voelen, ervaren." (Klooster Wittem, boek van de maand)

Uitgever: Lannoo

ISBN: 978 90 209 6641 1

Aantal pagina's: 192 / Druk 2

Prijs: € 18,95

Te koop in boekwinkel of via internet

Meer informatie: www.watechtbelangrijkis.nl

Even kennismaken met Riet Beks

Na jaren in het onderwijs en als manager gewerkt te hebben besloot ik zo'n tien jaar geleden, mijn passies te gaan volgen.

Qi Gong en Meditatielessen

Ik werd qi gong en meditatie leraar. Qi gong oefeningen zijn Chinese oefeningen waar je heel rustig van wordt. Ze houden je soepel en vitaal.

In de meditatielessen werk ik sinds kort met de nieuwe energie van de vijfde dimensie. Deze krachtige energie, die nu beschikbaar is, brengt je in contact met je innerlijke stem en met je eigen kracht.

Meer weten: www.taopraktijk.nl

Cranio sacraal therapie

Cranio sacraal therapie kwam op mijn pad en stal mijn hart. Ik ben een gecertificeerd cranio sacraal therapeut. Dat wil zeggen dat de behandelingen vergoed worden.

Het ondergaan van cranio sacraal therapie is een bijzondere ervaring. Het valt moeilijk in woorden uit te leggen. Het helpt bij diverse klachten zoals hoofdpijn, slapeloosheid, stress, schoudernek en rugklachten. Het brengt je dichterbij jezelf.

Meer weten: www.craniosacraalrotterdam.nl

Egyptereizen

Afgelopen najaar maakte ik een meditatiereis naar Egypte met Annemiek van der Zant. Een heel bijzondere ervaring die mijn leven moeitelozer maakte.

Nu bied ik zelf een reis naar Egypte aan i.s.m. Annemiek van der Zant.

Van 8 t/m 15 oktober 2009 gaan we naar Luxor. Luxor is een krachtplaats, een speciale plaats met veel energie. De sluier is er erg dun en je wordt daar vanzelf diep (aan)geraakt.

Meer weten: www.taopraktijk.nl

Tuin 192

En dan heb ik ook nog een tuin. Het tuinieren is mijn passie in de kinderschoenen. Ik geniet er enorm van. Je bent altijd welkom om even langs te komen.

Riet Beks, Schiebroekselaan 29 A, Rotterdam.

Tel. 010-4675419. E-mail rietbeks@hetnet.nl

De groene stad van de toekomst

Steef Buijs, stedenbouwkundige, tuin 97

Een aflopende zaak?

Het heeft er even naar uitgezien dat volkstuinen een aflopende zaak waren. In de jaren 70 en 80 gingen veel beleidsmakers ervan uit dat jonge mensen geen volkstuin meer zouden willen. Te bewerkelijk, niet nodig want een eigen tuin bij het huis, andere hobby's, dat waren zo de argumenten. Volkstuinders waren oudere mensen en die groep werd vanzelf kleiner. En dan zou het vervolgens voor de gemeente heel aantrekkelijk worden om de overbodige volkstuincomplexen om te zetten in woongebieden of bedrijfsterreinen.

Duidelijke kentering

In die neergaande lijn is inmiddels duidelijk een kentering opgetreden. De lijn gaat weer omhoog en je kunt het vertrouwen hebben dat dat in de toekomst doorgaat. De kentering begon met de belangstelling voor volkstuinen bij mensen die zich recent in Nederland hadden gevestigd. Die waren thuis gewend geweest om eigen groenten en fruit te telen en wilden daar in Nederland graag mee doorgaan. Die gaven een nieuwe impuls aan het klassieke volkstuingebruik. En er ontstonden nieuwe vormen van gebruik, ook bij jonge mensen, die niet zozeer gericht waren op het verbouwen van voedsel, maar die op zoek waren naar een rustige, ruime, groene plek om zich terug te trekken. De meeste complexen

tellen nu bijvoorbeeld een behoorlijk aantal kunstenaars en aanverwante beroepsbeoefenaars die hun tuin de ideale plek vinden om zich ongestoord op hun werk te concentreren. Oude en nieuwe gebruikers hebben zich samen verzet tegen het opdoeken van bestaande complexen. Dat heeft er heel wat gered. En waar ze toch verloren gingen, is er meestal vervangende ruimte gemaakt.

De compacte stad

De weer opgaande lijn past in het kader van andere ideeën over de stad. Eerst moest de stad zo 'compact' mogelijk zijn. Hoe hoger de dichtheid, hoe intensiever mensen elkaar zouden ontmoeten. Uit die ontmoetingen kwam dan creativiteit tevoorschijn die zou leiden tot maximale culturele en economische vernieuwing. En het was goed voor het milieu, want het stedelijk ruimtegebruik bleef minimaal en de groei van het verkeer werd ingedamd. Bovendien kon iedereen fietsen of met het openbaar vervoer. Maar niet iedereen wilde zo leven en velen zochten het dorpsleven als een beter alternatief. Zo werd uiteindelijk het ruimtegebruik groter in plaats van kleiner, en het autogebruik ook. Het platteland 'verrommelde' en de stad werd eenzijdiger van bevolkingssamenstelling. Dat remde juist de economische en culturele ontwikkeling en het tastte de sociale samenhang

Reiger aan
de Wilgenlaan

aan. Goed bedoeld dus, de compacte stad, maar het resultaat was eerder omgekeerd.

De groene stad

Nu kijken we of we de stad niet ruimer kunnen opzetten, met veel meer groen. Dan hoeven mensen die daarvan houden het niet meer op het plateland te zoeken, maar kunnen ze in de stad zelf terecht. Zo werken we nu dus aan de 'groene stad'. Die groene stad heeft nog meer voordelen. Kinderen kunnen de natuur weer beleven en begrijpen hoe waardevol een gezond milieu is. De jongste ontwikkeling, die je nu overal in de wereld in grote steden ziet opkomen, benadrukt hoe belangrijk het is om in en bij de stad op z'n minst een deel van de eigen voedselvoorziening te verzorgen. Geen uitputting meer van landbouwgronden ergens ver weg. Geen grote transportstromen. Producten van eigen bodem en passend bij de eigen seizoenen. Kijk maar eens hoe de 'slow food' beweging, begonnen in Italië, de laatste tijd overal aan kracht wint. Ook daarvoor is ruimte in de groene stad.

Wat hebben wij te bieden?

Tegen dat soort wereldwijde achtergronden kan het met de revival van de volkstuinten alleen maar goed gaan. Wij hebben als vereniging ook iets te bieden in deze ontwikkeling. We hebben een lange traditie, veel kennis, veel ervaring. We kunnen ideeën, visies leveren voor de inrichting van de groene stad. We kunnen ook concreter bezig zijn, bijvoorbeeld door mensen die hun buurt willen verbeteren te coachen. In wijken uit de jaren 50 en 60 zie je veel gemeenschappelijke tuinen die slecht worden onderhouden, er sleets uitzien, vervuild zijn, tot hangplekken geworden. Mensen voelen zich daar niet meer prettig en veilig bij. Er komen initiatieven om er gemeenschappelijke moestuinen van te maken en daar zouden wij heel wat praktische tips voor kunnen geven. En de tuinwinkel zou een centrum kunnen zijn voor het ruilen van zaad, zaailingen, stekjes, enzovoort, ook van ouderwetse soorten en rassen die al lang niet meer in de handel zijn.

Relaties met de omgeving

Met zulke ontwikkelingen komt er meer uitwisseling tussen volkstuincomplexen en hun wijde omgeving. Nu ziet een volkstuincomplex er behoorlijk gesloten uit, en als je zelf geen tuin hebt, heb je er niet zoveel te zoeken. In Utrecht is er een grote publiekstoegankelijke moestuin die door een stichting wordt beheerd. Je kunt er gezonde groenten en fruit kopen, er is een theetuin en een restaurant, een speeltuin, een kinderboerderij. Het geheel is een succes en het trekt grote aantallen bezoekers uit stad en omgeving. Bovendien biedt de tuin veel 'beschutte' werkgelegenheid aan mensen die anders thuis zouden zitten. Stel je zo'n tuin eens voor naast een volkstuincomplex. Dan zou je toch veel aan elkaar kunnen hebben. Ervaren volkstuinders die als 'werkmeester' voor de onderhoudsploegen optreden. Vrijwilligers die helpen met het runnen van de winkel, het restaurant, de speeltuin. Een kas die je gezamenlijk gebruikt om te zaaien en de zaailingen op te kweken tot ze kunnen worden uitgezet.

Kortom: er is volop toekomst voor het volkstuinwezen, een toekomst met ruimte voor allerlei nieuwe ideeën, een toekomst die midden in de moderne, zich ontwikkelende stedelijke samenleving staat.

Bij de Belgische vereniging Velt kun je dit bordje bestellen om in je tuin te hangen en te laten weten dat je tuint niet zonder chemische bestrijdingsmiddelen.

Een schaapskudde onderhoudt de groenstrook rondom het complex

“26 verschillende bloemen in één boeket”

Gesprek met Arja Hoogstad, tuin 37

“Wat mij nou zo heerlijk lijkt, is om ’s avonds op mijn fietsje te stappen en lekker naar mijn tuin te gaan om er te tuinieren en te slapen. Ik werk vaak thuis, en als ik niet uitkijk, doe ik dat van ’s morgens negen tot ’s avonds tien. Ik tuinier thuis wel in potten, maar dat is toch niet hetzelfde als lekker je handen in de volle grond stoppen! Er is weinig wat zoveel voldoening geeft als het zien opkomen van zaadjes, het ruimte maken voor planten en het beschermen van planten. Daar kan ik enorm van genieten! Net als van vogels: ik hoor er op mijn tuin heel wat meer dan bij mij in de stad, al probeer ik daar met allerlei voedsel zoveel mogelijk soorten te lokken.

Niet slopen, wel bouwen

Ik kijk al 25 jaar uit naar een huis met een tuin. Toen ik mijn huidige, ruime woning vond, waarin ik ook nog een atelier kon herbergen – ik ben keramist en kleuradviseur voor gebouwen – besloot ik dat ik die tuin dan maar elders moest zoeken. Via een van mijn cursisten kwam ik op ‘Blijdorp’ terecht. Ik had al wel wat volkstuincomplexen bekeken, maar de keus was niet moeilijk: ik ken hier mensen en je hoort hier minder verkeerslawaaï dan elders. Dat er af en toe een vliegtuig overkomt, hindert me niet zo. Aanvankelijk was mijn tuin helemaal niet te koop. Hij was erg verwaarloosd en er staat geen huisje op. Het bestuur wilde de tuin wat opknappen en een huisje neerzetten. Maar ik rook mijn kans: ik zou zelf een huisje kunnen bouwen! In mijn familie zitten allerlei mensen die van bouwen en inrich-

ten weten en dat komt goed van pas. Net als ik dat in mijn woonhuis heb gedaan, wil ik hier graag vanaf nul beginnen. Ik hoef niks te slopen, alleen maar te bouwen.

Wilgenroosjes en kattenstaarten

Bovendien beviel de indeling van de tuin me goed: het fundament ligt op een goede plek, er is een grote vijver waar ik een moerasgebiedje naast kan maken met planten als wilgenroosjes en kattenstaarten en er is licht en lucht. Er hoeft niet zoveel uit, vooral veel erbij. Ik kijk wel tegen nogal wat brandnetels aan en iets te veel berenklauwen. Het gras moet plaats maken voor planten. Kwestie van stug doorwerken. De vijver wordt een plek voor waterplanten, kikkers en salamanders. Ik heb ervaring met een moestuin en groenten gaan hier ook zeker een plekje krijgen, maar ik verheug me er vooral op om wekelijks met een bos van allemaal verschillende bloemen naar huis te gaan.

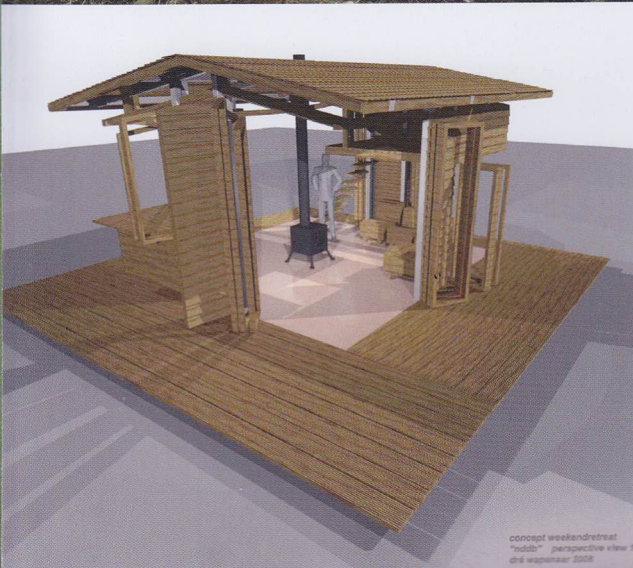
Waterdruppeltent

Mijn eerste idee was dat ik twee aan elkaar geschakelde wegwerkershuisjes op de tuin zou neerzetten. Je weet wel: zo’n keet met een bol dakje, maar die voldoen niet aan de eisen van het complex. Je mag niet iets neerzetten wat mobiel is. Zelfs niet een keet zonder wielen. Een ander idee was een tent in de vorm van een waterdruppel die je in een boom hangt, naar het ontwerp van Dré Wapenaar, die ook een tuin op ‘Blijdorp’ heeft. Maar dat mag ook niet. Het zou leuk zijn

als die regels een keer veranderden. Wat zou je niet allemaal voor mooie en spannende woonvormen voor een volkstuin kunnen bedenken!? Dat wordt nog leuker wandelen hier!

Modulenhuisje

Mijn volgende gedachte was: kan ik een formule voor een huisje verzinnen dat in een bepaalde oplage gemaakt kan worden? Als 'Blijdorp' al 75 jaar bestaat, zijn er vast wel meer huisjes aan vervanging toe. Dat zou ook mijn kosten drukken. Mijn vader, die architect is, heeft de opdracht mee naar huis genomen om een modulenhuisje te maken. En dat vond hij nog knap lastig, want hij is gewend aan grootstedelijke projecten. Voordat het plan voor een modulenhuisje opkwam had hij een tekening gemaakt voor een huisje dat voor een deel in de grond verzonken is, dan kan ik boven slapen. Met een luikje in het dak, zodat ik vanuit mijn bed lekker het zonnetje kan zien opkomen. Ik heb ook een visioen van een huisje met een bed dat je omhoog of omlaag kunt takelen, zoals je vroeger daken van hooibergen op en neer kon bewegen, al naar gelang de hoeveelheid hooi. Dat kun je vast wel in een modulenhuisje realiseren.

Het basisplan ziet er nu zo uit dat er in het midden van de buitenmuren een constructie zit waarin je de panelen die de hoeken vormen, kunt laten verdwijnen; je schuift ze vòòr de muren. Ook een idee van Dré Wapenaar! Dan kun je 's morgens de hoek op het oosten openschuiven en 's avonds die op het westen. Bij mij kan die punt op het oosten vergroot worden met een terrasje dat voor een deel boven de vijver hangt. Dan krijg je nog extra licht van het water. En daar zit ik dan, aan de ochtendkoffie nippend. Dat zal er toch wel een keertje van komen, mag ik hopen...

Weven met de tuin

Mijn vader wil graag dat er een leeshoekje in het huisje komt, maar ik voorzie dat ik op die plek mijn weefgetouw neerzet. Komt dat eindelijk eens onder mijn bed vandaan. Ik wil met de grassen en het riet gaan weven, daar schermen van maken, of een afdak dat het licht filtert. Bij al het werk dat ik doe moeten de dingen door mijn handen gaan, zo benader ik de wereld en zo werk ik, heel tactiel.

Een paar mensen uit mijn omgeving gaan een offerte maken voor de bouw van het ontwerp zodra dat klaar is. Zij kunnen mettertijd de huisjes in panelen gaan produceren. Dat maakt de aanvoer ervan redelijk gemakkelijk en je kunt je huisje meenemen, als dat nodig is. Ik ga voorlopig bij bevriende volkstuinders naar de wc. Op mijn eigen tuin heb ik alleen een parasol en een thermoskan....

Komkommernorm

Als keramist maak ik op dit moment 'groentencomposities' van porselein. Het begint met gipsafdrukken van komkommers, aubergines of van elementen daarvan. Maar niet van die vruchten die voldoen aan de 'komkommernorm'! Die houdt in dat een komkommer maar een heel kleine kromming mag hebben, anders passen er niet genoeg in de kratten en wordt het vervoer te duur.

Op mijn tuin hoop ik ook op vruchten met exotische vormen. Maar of ik die kan inzenden voor de herfsttentoonstelling van Blijdorp....? Op Sicilië heb ik zaad gekocht van een soort courgettes die wel een meter lang worden. Die moeten wel in een kas, die wil ik ook. Ik ben benieuwd of ik daar nog ruimte voor heb, want die 26 verschillende bloemen gaan voor!"

Boomtent, ontworpen door Dré Wapenaar 2005 ©.

Foto: Robbert R. Roos ©. Het plaatsen van deze boomtent in plaats van een huisje was niet mogelijk binnen de regels van de Volkstuinvereniging.

Schets voor het mogelijke nieuwe tuinhuis door Dré Wapenaar, 2008.

Colofon

Uitgave:

Volkstuindersvereniging Blijdorp

Zestienhovensekade 555

3043 KT Rotterdam

Telefoon (010) 437 70 55

VTV Blijdorp

Postbus 10264

3004 AG Rotterdam

Redactie:

Margo de Poel, tuin 45

Birgit Douma, tuin 69

Marjo Hofmann, tuin 86

Hans Huitinck, tuin 86

Inge Hoefnagel, tuin 97

Karen Wassink, tuin 98

Olga Vierbergen, tuin 103

Jeanette van Hengst, tuin 126

Anja Breijer, tuin 139

Vormgeving:

Fred Juist, tuin 9

Eindredactie:

Anja Breijer

Marjo Hofmann

Margo de Poel

Foto's:

ANP

Anja Breijer

Birgit Douma

Hans Huitinck

Marjo Hofmann

Ellen Lalan

Ria Lenferink

Roelof Verheijen

Robbert R. Roos

Hens van Soest

En vele onbekenden.

Met dank aan:

Guus Arbman

Jannie Bindenga

Jacqueline Boerefijn

Steeff Buijs

Maya Clarijs

Rob Dahlhaus

Nel de Haan

Riet Hoogenes

Arja Hoogstad

Nel van de Korput

Corrie Leliman

Ria Lenferink

Jans Lievenoogen

Adrie van der Linden

Jan van der Linden

Lenie Lohstroh

Jan Lops

Leen Luyten

Joke en Aad Neven

Piet Otttevanger

Rini Otttevanger

Gerard Peters

Agaath Peitsman

Bram Peitsman

Nel Scheltens

Dré Wapenaar

Katrien de Zeeuw

Hanna Zwaan

Het bestuur van VTV Blijdorp:

Ton Hoeneveld (voorzitter)

Birgit Douma (1ste secretaris)

Roland van Putten (2de secretaris)

Hans Schild (penningmeester)

Jan Fock (2de voorzitter)

Aad Neven (tuincommissie)

Sponsors:

Pagina's 44 en 45

worden gesponsord door www.websi-tewinkel.nl : voor mooie, eenvoudige websites voor een sympathieke prijs.

Pagina's 46 en 47

worden gesponsord door Buijs Advies- ruimtelijke ordening en ontwikkeling BV, Burg. Le Fèvre de Montignylaan 9 3055 LA Rotterdam.

Pagina 51 wordt gesponsord door de aanwezigen bij de Paasbrunch.

Pagina 52 wordt gesponsord door Carolien Nijhuis, tuin 154

Pagina 53 wordt gesponsord door Door Hezemans, tuin 154

Pagina 43 wordt gesponsord door de tuinen 64, 65, 66, 67, 68, 73, 74, 75, 76, 95, 100, 103, 104, 107, 109, 110 van de Jasmijnlaan.

Druk:

HBreclame

Bestellen:

info@vtvblijdorp.nl

Gironummer: 253313

Website:

www.vtvblijdorp.nl

juni 2009

Mede mogelijk gemaakt door
Stichting Bevordering van Volkskracht

'Op de tuin', 75 jaar Volkstuindersvereniging Blijdorp 1934 - 2009, een jubileumboek over 75 jaar activiteiten, gebeurtenissen en verhalen van een bijzonder tuincomplex in Rotterdam.

Met veel foto's vertelt het de geschiedenis van de opbouw, tuinieren, vermaak en vertier en technische vernieuwingen door de jaren heen, waarin de tekens van de tijd duidelijk herkenbaar zijn.

In de vele interviews met tuinleden blijkt hun grote betrokkenheid en liefde voor de tuin en de vereniging. De volkstuin maakt gelukkig, luidt vaak hun conclusie.

Wat begon als een 'buitentje voor de arbeider' groeide uit tot een openbaar tuinpark waar een grote verscheidenheid aan mensen kleine paradijsjes koesteren. Ideeën voor de toekomst zijn er ook volop.

Dit jubileumboek is een ode aan alle leden en oudleden van de VTV Blijdorp die samen een bloeiende tuinvereniging hebben opgebouwd in de afgelopen 75 jaar.

€7,50